

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 18 v
 za dvakrat . . . . . " 15 "
 za trikrat . . . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznamila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 20 vtn.
 == Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 40 vtn.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Avstrija in Srbija.

Izredno resni in ostri ton avstrijske note Srbiji je udaril kakor bomba po celi Evropi. In vendar po vsem tem, ker se je že poprej vedelo o teku preiskave proti Principu in sodrugom, in po brezsrčno predzrni velesrbski propagandi v habsburških jugoslovanskih deželah, ni bilo nič drugega pričakovati. Habsburško cesarstvo bi abdiciralo kot vevlast, če ne bi po vsem tem naša monarhija govorila tako, kakor je.

Srbija se ima sedaj odločiti, in sicer danes zvečer ob šestih. Zavedati se mora jasno in točno, da v tem slučaju naš častitljivi cesar Franc Jožef ne more odnehati Opravičeno se proslavlja Franc Jožef kot vladar miru v celi Evropi in na celem svetu. Njegova miloba in dobrotljivost je ohranila v zadnjih letih Evropi mir in brez njega bi se bili topovi že zdavnej sprožili. Toda vsaka sila do vremena! To, kar se je drznila Srbija, da je poslala najete morilce v Sarajevo, da umore prestolonaslednika Franc Ferdinanda, presega daleko vse, kar se je kdaj trpelo v občejanju držav.

Noto, kakor jo je podala Avstrija, bi bila podala v sličnem položaju vsaka druga vevlast, kvečjemu da ne bi bila tako dolgo čakala. Od Avstrije seveda Evropa ni pričakovala tako ostrega nastopa, ker jo je visoka starost in blaga miroljubnost našega cesarja privedla v usodno zmoto, da se sme na to miroljubnost poljubno grešiti. Cesar Franc Jožef je strmečemu svetu pokazal, da je tam, koder je treba, cel mož in da njegovo junaško srce ne pozna strahu, kadar se gre za življenjske interese njegovega cesarstva.

Cesar Franc Jožef stoji danes pred Evropo na visokem piedestalu sivolasega junaka, ko gleda mirnim očesom smrtnopogumen na vse, kar ima priti.

Srbija mora na to noto odnehati ali pa nositi odgovornost za vse posledice. Z njo vred pa tudi tisti, ki bi ji dajali potuho.

Nadejamo se, da ruski car, ki bolje kot vsak drugi ve, kaj so kraljevski umori in kakšne moralne posledice bi moralo imeti v njegovi lastni širni državi, če bi ravno on v tem trenutku podprl Srbijo, pravilno sodil položaj iz vidika monarhičnih načel, iz vidika moralne podlage svojega lastnega prestola. Če se to zgodi, ostane konflikt med Avstrijo in Srbijo lokaliziran in ni se bati tistih velikih zapetljajev, ki bi otvorili za Evropo perspektivo vesoljnega klanja. Srbski morilci s svojimi nečednimi patroni v srbskem kraljestvu niso tega vredni.

Danes ob šestih zvečer je zgodovinska minuta.

Hrvatsko in Srbstvo.

IV.

Ideja Velike Hrvatske je pred leti navduševala vso našo intelektualno mladino, ki je v njej videla ideal vsega narodnega stremljenja. V zadnjih letih pa se je izvršil temeljit preobrat. Mladih inteligentov se je polastil bolesten pesimizem in ta je rodil pri mnogih nek nejasen histeričen radikalizem z znaki revolucionarnega teženja. Na mesto konkretne, politično jasne in zrele hrvatske ideje je stopila nejasna in konfuza »jugoslovanska« misel in iz te se je razvila struja, ki navaja vodo na velesrbski mlin. Vzrokov za oni pesimizem, ki je bil prvi vir zla, je več. Na eni strani nezdružljive politične razmere tostran in onostran Litve — tukaj naraščajoča predz-

nost in ošabnost nemškega nacionalizma, tam nečuvana nasilnost mažarskega šovinizma. Na drugi strani sistematično in mojsrsko - spretno delovanje velesrbske propagande, ki je pospeševala na najrazličnejše načine duševni razvoj velikega dela naše intelektualne mladine, razvoj, ki je označen po treh etapah: pesimizem — »jugoslovanstvo« — srbstvo.

Prva etapa: **pesimizem**. Značilno za ta pesimizem je, da se je polastil ravno mladine, med tem ko ni nikakor okužil zrelih mož. Iz tega se vidi nezdravi značaj tega pesimizma, kajti v naravnem tiru stvari bi moralo biti ravno narobe: optimistična mladina in skeptična starina. Optimizem je naravno svojstvo mladosti, skepticizem in pesimizem rodita šele razočaranja življenja v starosti. Opravičen je tedaj sklep: oni mladinski pesimizem je umetno narejen, je sad spretno propagande, ki je znala otrovati mlada srca s strupom obupa. Zadal je mlademu, občutnemu srcu neopazeno kapljico za kapljico tega strupa, ki je bolj kot vse drugo sposoben, iz mladega nadebnega človeka narediti orodje za temne naklepe.

Druga etapa: **»jugoslovanstvo«**. Pesimizem, kot nekaj zgolj negativnega, sam zase ne more zadoščati kot politično načelo. Zamoril je v nešteti mladih srcih velehrvatski ideal — nastalo praznoto je trebalo spopolniti. Postaviti na mesto hrvaštva takoj srbstvo ni šlo, ker s tem bi se bili pred časom razkrili zadnji nameni propagande. Zato se je iznašel umetni ideal »jugoslovanstva« kot prehod do golega srbstva. Jugoslovanstvo je kot politično načelo nekaj absolutno nerabnega, ker ni nič politično konkretnega. Jugoslovanstvo je zgolj etnični pojem, ravno tako kakor germanstvo. Za kakorkoli plodovito narodno delo je parola »jugoslovanstva« ravno tako nerabna, kakor na primer parola »germanstva« ali »latinštva«. To so pojmi, ki imajo gotovo veliko vrednost za etnografe in jezikoslovce. Nima pa niti najmanjše vrednosti na polju resnega narodnega političnega stremljenja. Te vrste pojmi kot »narodni ideal« so samo za brezplodne politične sanjaje: kajti v resnici to ni noben ideal, temveč samo ena f a t a m o r g a n a, eno slepilo za popotnika. — Germanstvo obsega Nemce, Angleže, Nizozemce, Norvežane itd. itd. — vsak teh narodov ima svoj lastni narodno - politični ideal in perhorecira drugega. Latinstvo obsega Francoze, Italijane, Špance, Rumune itd. Kdo sanja o splošnem »latinskem idealu«?

Jugoslovanstvo obsega Slovence, Hrvate, Srbe in Bulgare. Iz te etnične skupine so se razvile tri konkretne narodno-politične državne ideje: hrvatska, srbska in bulgarska. Zadnji smoter prve je Velika Hrvatska, druge Velika Srbija, a tretje Velika Bulgarija. Vse tri ideje gredo za združenjem jugoslovanstva, a vsaka pod drugim pečatom, z drugo politično in kulturno vsebino. Vsaka teh idej tvori konkreten naroden ideal, kojega dosega objektivno ni nemogoča, med tem ko »jugoslovanska« politična ideja nima nobene konkretne vsebine in je tedaj nebulozna, prazna in sterilna.

Tretja etapa: **srbstvo**. Od nebuloznega »jugoslovanstva« umetno inficirana mladina se ni mogla trajno zadostiti z idejo, ki nima nobene konkretne politične vsebine. Zato jo je bilo z lahkoto speljati na konkretno velesrbsko idejo. Tem bolj, ko ste obe balkanski vojski bistveno povzdignili realno moč srbstva, še mnogo bolj pa srbski ugled v bujni južno - vroči fantaziji mladine. In če je ob prvi balkanski vojski Bulgarska stala na nebu kot najsvetlejša zvezda junaškega jugoslovanstva in je narodna pesem »Šumi Marica« skoraj bila na tem postati splošen naroden himnus jugoslovanskega dejanja in jugoslovanske bodočnosti — je druga balkanska vojska potisnila v ospredje srbstvo kot vodilni element in glavno oporišče jugoslovanskega stremljenja. Velesrbska propaganda je imela lahko delo. Mladina je rada tam, kjer je akcija in — zmaga. V krvavih bojih izvojevana zmaga — to je, kar navdušuje stare in mlade, mlade seveda še mno-

go bolj. Da je neaktivno omahljivo, n a v i d e z n o slabotno in boječe zadržanje naše monarhije ob balkanskih vojskah k temu razvoju mnogo pripomoglo, o tem ni dvoma. Tako je nastal prav **velesrbski paroksizem**, ki se je razširil v vseh jugoslovanskih deželah naše monarhije in razvnel možgane velikega dela intelektualne mladine. »Jugoslovanstvo« je postalo istovetno s »srbstvom«. »Jugoslovanski« ideal se je spremenil v v e l e s r b s k i ideal: združenje vseh Jugoslovancov pod srbsko hegemonijo!

Voditelji velesrbske propagande so si smejali v pest. Videli so, da jim hitro zori pšenica. Z mrzlično naglostjo so hiteli s spopolnitvijo organizacije po vseh jugoslovanskih deželah, zlasti med mladino. »Omladina« se je bliskoma razširjala po vseučiliščih in srednjih šolah — tu pod to, tam pod ono obliko, kakor je bolj kazalo. Razširjal se je s poprej neznano intenzivnostjo in ekstenzivnostjo tisk s **popolnoma jasno ali pa hinavsko prikrito velesrbsko tendenco**.

In naše oblasti so vse to večinoma mirno gledale, se veselile lepih hinavskih lojalitetnih izjav in bile zadovoljne, če se je semtertje konfisciral kak posebno masten članek. In tako bi bilo šlo še dolgo naprej — da ne bi bili razkrili sarajevski strelji grozote položaja.

Francozje o Avstriji in Jugoslovanih.

Prestolonaslednikova smrt ni vzbudila samo med avstrijskimi narodi velikega zanimanja za državnopravne probleme, katere so pripisovali rajkemu nadvojvodi, ampak tudi med tujci. Kot karakterističen pojav o tem, kako se tudi med Francozi kaže zanimanje za našo stvar, prijavljamo članek francoskega lista »Libre Parole«, ki je zanimiv tudi zategadelj, ker se sodba o Rusih, kakor je izražena tu, o času Poincarrejevega obiska ne vjema ravno posebno z oficijelnimi slavospevi. Članek je napisal O. Havard, za katerim imenom se pa hrččas skriva kak Poljak.

»Libre Parole« piše: »Pravoslavna Rusija hoče prevzeti dedščino za islamom. Evropska posest otomanskega carstva je segala nekdanj o ogrskih mej tja do Bospora. Za to posestjo hrepene danes panslavistični komiteji petrograjski in moskovski. Vzhodni Evropi grozi nov kalifat. Čeprav si car še ne more laskati, da bi bile dene Bulgarija, Rumunija, Srbija, Črna gora, Albanija, Grška, Hrvaška, Dalmacija, Bosna in Hercegovina in Galicija podložne njegovi svetni oblasti, pa vendar deluje svetni sinod na to, da podvrže vse Slovence njegovi duhovni avtoriteti. Meč Mohameda II. v roki ruskega carja, ki naj bi bil obenem papež in car, to je program ruskih patriotov. Zapadna civilizacija nima hujšega nasprotnika kakor je sv. sinod. Paganski cesarji so primešali pravoslavni Rusiji svoje postave in svoje tiranstvo. 200 let sem ni izpremenila moskovska politika svojih načrtov in se ni odrekla svoji okrutnosti.

»Velika« Katarina II. je odtrgala 10.000 občin, 150 samostanov in nad 10 milijonov vernikov veri svojih očetov. Za Nikolaja I. so pregnale kozarke nagajke dva milijona kmetov iz katoliških cerkva v pravoslavne. Duhovniki so romali v Sibirijo, nune so topli, in 45.000 plemiških rodov in so tirali pozimi bosonoge v Samaro. Aleksander II. je z isto nasilnostjo odtrgal pol milijona katolikov Chelmske gubernije od katoliške cerkve. Aleksander III. z napadi ni nehal. Danes pa tekmuje duma z državno kancelarijo v tem delu in protežira intrige svetega sinoda in panslavistov. Ruski (t. j. pravoslavni) terorizem se ne obrača samo proti Poljakom, ampak tudi Galiciji čuti fanatizem svetega sinoda, ki kme-

te z zlatom kupuje. Ali ne izpreminja odpad od vere odpadnike v izdajalce? Ker cesar Franc Jožef ni dal Slovanom avtonomije, kakor Ogrom, je storil politično napako. To napako izkorišča Rusija. Pod imenom »panslavizem« kaže kraljem in narodom na Balkanu krasno prihodnost pod rusko zaščito. Tem malim državam imponira kontrast med njihovo manjšino in rusko veličino. Rusija jim ponuja moč in slavo v solidarnosti, da, v jednosti z ljudstvom, ki je vstvarjeno za gospodstvo. Gotovo Avstrija to zofistiko pobija: Kakšno prastost, kakšno svobodo pa! naj ti mladi, krepki narodi pričakujejo od sile, ki je na tisoče ljudi, ki ne prisegajo na sveti sinod, pobila ali pa v Sibirijo izgnala? Vkljub temu pa je bilo treba pričakovati, da se bodo balkanski narodi naslonili na Rusijo zaradi njene veličine. Nadvojvoda prestolonaslednik pa, ki je to duševno dispozicijo poznal, se je oprijel ideje trializma, da bi dal Slovanom iste dobrote, kot Ogrom. Evropski kabineti so kmalu zvedeli o teh projektih, ki so ogroževali moskovitstvo. Najprej je bil informiran Vatikan, ki svojega veselja ni prikrival nad politiko, ki bi bila za duševno oprostitvev Slovanstva tako koristna in revolucionarnim težnjam v Evropi silno nevarna. L. 1850. je španski poslanik Donoso Corte v svoji razpravi »sur la situation générale de l'Europe« rekel: »Če se bo izvršila v evropskem orijentu federacija slovanskih narodov pod vodstvom Rusije, je revolucija tu.« Rim splošnih svetovnih interesov ne izgubi nikdar iz oči! Rim v prestolonasledniku Francu Ferdinandu ni pozdravljal samo osvoboditelja Slovanov, ampak tudi kot naslednika Don Juana d'Austria, nasprotnika ruskega izlama, ki evropski civilizaciji ni manj nevaren kakor turški. Donoso Cortes se zaradi tedanjega jožefinskega duha ni upal apelirati na Avstrijo. 20 let pozneje pa je pozival Poljak Klaczko v »Revue des dene mondes« monarhijo, naj povzdigne svoj prapor proti pravoslavnemu panslavizmu. »Če Avstrija začne ta boj, ne bodo ostale civilizirane države mirne. In če Avstrija zmaga, ne bo ugonobila samo nevarnosti, ki preti od novega izlama, ampak poljske province ji bodo dale novih moči in novega soka. Tri krone: ogrska, češka in poljska, združene na jedni glavi, bi krščansko Evropo pomirile in revolucionarne težnje, katerih sedež je teroristični sveti sinod, odpravile. — Ali niso panslavistični komiteji v Petrogradu in Moskvi, katerim so bili projekti Fran Ferdinandovi do dna duše nevšeč, nekoliko moralno soodgovorni za atentat? Kakšno nespametno hudodelstvo je to bilo! Ali vedo atentatorji, da mladi naslednik ne bo sledil idejam svojega strica? Trializem je za Habsburžana neobhodna potreba! Avstrija je leta 1683. pred Dunajem rešila celo Evropo Turkov. Danes pa mora Avstrija slovanske svoje narode odtrgati vplivu, ki jih hoče podjarmiti, onemu despotizmu, pod katerim Poljaki že 120 let ječe.

Ali bi nas naše razmerje do Rusije oviralo pristopiti novi orientaciji? Gotovo ne! Francija bi po tej politiki samo pridobila. V svoji »France du Levante« pravi Etienne Lamy, da bi Avstrija pametneje napravila, namesto da se na korist drugih slovanskih držav razkrajja, če postane avant-garda proti nemškimi ciljem. Politična os bi se nekoliko presukala, trozveza bi razpadla in Francija bi dobila lep del onih moči, ki so ji danes nasprotne, za svoje zaveznike. Ali bi se bilo treba Franciji bati, da na ta način žali Rusijo? Ta naš zaveznik je v sveti deželi in v Siriji naš vpliv vedno izpodkopaval. To držanje Rusije opravičuje Francijo do neodvisnosti na Balkanu. Principi in pa lastna varnost silijo Francijo, da štiti versko svobodo in pa konfederacijo balkanskih narodov proti pravoslavju na Balkanu.

Iz hvaležnosti bi postali vsi demokratiški Slovani francoski zavezniki proti nemstvu, in tako naklonjenost Francije do balkanskih narodov ne bi prav nič škodovala naši pogodbi z Rusijo, ampak bi dala alijanci šele pravo vrednost in moč.

Ta izvajanja priobčujemo le kot kronisti političnih dogodkov. Načrt proti trozvezi je le bolj fantastičen. Avstrija in Nemčija sta danes zvesti zaveznici in morata to biti proti zločinski velesrbski propagandi!

Agro-političen letaj.

ki ga priredi »Slovenska krščansko-socialna zveza« v Ljubljani v »Ljudskem domu« od 3. do 7. avgusta 1914., se bo vršil po naslednjem redu:

Ponedeljek, 3. avgusta popoldne ob 4. uri:

1. Uvodni govor (državni in deželni poslanec dr. Jan. Ev. Krek).
2. Življenjska moč srednjega in malega kmeta (državni in deželni poslanec Janez Hladnik).
3. Splošna izobrazba kmečkega stanu (dr. Jakob Mohorič).

Torek, dne 4. avgusta dopoldne ob 8. uri:

1. Carina in trgovske pogodbe (državni in deželni poslanec, komercialni svetnik Fran Povše).
2. Kolonat (državni in deželni poslanec sodni svetnik Josip Fon).
3. Žitna skladišča (državni in deželni poslanec prof. Evgen Jarc).

Popoldne ob 4. uri:

1. Kmetijska kalkulacija (ravnatelj Slovenske trgovske šole Bogumil Remec).
2. Trgovska izobrazba kmečkega stanu (državni in deželni poslanec profesor Evgen Jarc).
3. Kmet — kupec (ravnatelj »Gospodarske zveze« Janko Jovan).

Sreda, dne 5. avgusta dopoldne ob 8. uri:

1. Zavarovanje v kmetijstvu (državni in deželni poslanec dr. Jan. Ev. Krek).
2. Vnovčevanje živine (živilnoredski nadzornik v poljedelskem ministrstvu Posavec).
3. Les v kmetijskem gospodarstvu (državni in deželni poslanec Fr. Demšar).

Popoldne ob 4. uri:

1. Razdolževanje kmečkih posestev (državni in deželni poslanec dr. Jan. Ev. Krek).
2. Kmet in njegovi davki (državni in deželni poslanec Fr. Pišek).
3. Kmet in strojna moč (inženir Anton Bernik).

Četrtek, dne 6. avgusta dopoldne ob 8. uri:

1. Agrarno-politični zakoni (državni poslanec prof. Evg. Jarc in deželni poslanec Iv. Piber).
2. Kmetijski kredit (državni in deželni poslanec Fran Jaklič).
3. Kmet in vojni zakon (prof. Anton Sušnik).

Popoldne ob 4. uri:

1. Kmetijsko delavstvo (državni in deželni poslanec Josip Gostinčar).
2. Izvoz deželnih pridelkov (ravnatelj »Gospodarske zveze« Janko Jovan).
3. Mlekarnstvo v kmetijskem gospodarstvu (notar Mate Hafner).

Petek, dne 7. avgusta dopoldne ob 8. uri:

1. Občinske in deželne naklade (državni poslanec dr. Lovro Pogačnik).
2. Deželna kultura (državni poslanec dr. Lovro Pogačnik).
3. Organizacija kmečkih zvez (državni in deželni poslanec dr. Anton Korošec).

Vse gospode, ki se nameravajo udeležiti tečaja, prosimo, da se blagovolijo takoj prijaviti. Udeležencem, ki želijo, preskrbimo tudi hrano in prenočišče proti dnevni odškodnini 3 K, za vse dni tečaja pa 15 K z vstopnico vred. Denar je treba poslati naprej. Vstopnina sama znaša 1 K. Prijavila in denar naj se pošlje na podpisani odbor.

Odbor Slov. kršč. soc. zveze v Ljubljani.

Slovenskim abiturijentom!

Zapuščate srednjo šolo z njenim disciplinarnim redom. Za vami je mladostna doba, ko ste potrebovali krepke roke, da vas je vodila. Z maturitetnim izpričevalom ste dobili vstop na akademski tla. Hrepeneči po svobodi, ki jo je Stvarnik zapisal umnemu bitju v srce, se boste odločili za svoj poklic in življenjsko misijo.

Veliko mesto vas bo obelo in vabilo s svojim materijalističnim svetovnim nazo-

rom; poklone vam bodo delali nasprotniki krščanstva ter vam skušali nadomestiti mladostne ideale s psevdoideali, dobro vedoč, da mlad človek brez upa v prihodnost nima veselja do dela sedanjosti. Takimi psevdoideali so kakor sejanje žita na kamen: Pusta vsakdanost jih razblini in mladi možje v najboljšem cvetju postanejo starci-obupanci.

Pri nas je drugače! Mlade ideale gojiti, jim dati novega življenja, da se izpolnijo in udeležijo, je naše stremenje. Z Bogom hočemo delovati za slovenski rod, z Bogom vršiti vse svoje delo, zato se zavedamo, da

Nezmagana mi četa smo,
Brez straha in trepeta smo.

Katoliška inteligenca se šele ustvarja na Slovenskem; naloga naših akademskih društev je, da jo pokrepijo in ji dovajajo novih moči. Kdor je z duhom in srcem naš, k nam! V družbi je moč in vzgoja značje. Vsi, ki ste v srednji šoli svoje versko prepričanje ohranili, pridite, da ga v velikomestnem viharju utrdite! Hinavstva ni med nami; praktično krščanstvo zahteva samozatajevanja in žrtve, zato nima obstanka v naših društvih, kdor tega ni zmožen.

Akademski leta so najlepša baš radi tega, ker tvorijo inteligentno prago v življenje. Katoliških, samostojnih in svobodnih inteligentov nam je pa danes v domovini bolj treba kakor kdaj poprej.

Zato vas kličemo, katoliški abiturienti, da se naši armadi pridružite in nam prinesete novega ognja. Več luči, več življenja!

Za »Slovensko dijaško zvezo«:

Ivan Prijatelj, phil.,
t. č. predsednik.
Ivan Stanovnik, iur.,
t. č. tajnik.

Za »Danico«:
Ivan Žgur, med. vet.,
t. č. predsednik.
Vekoslav Rigler, med. vet.,
t. č. tajnik.

Za »Zarjo«:
Ivan Drobnič, med.
t. č. predsednik.
Nace Širca, iur.,
t. č. tajnik.

Za »Dan«:
Joško Copič, phil.,
t. č. predsednik.
Heri Hirschman, iur.,
t. č. tajnik.

Škandalozno ljubljansko mestno gospodarstvo.

(Dalje.)

4. Mestni magistrat se je okoriščeval nekaterih skupil za prodano zemljišča na ta način, da dotičnih skupil ni naložil takoj, nego šele kasneje.

Posamezni slučaj se navajajo v nastopnem:

Kupnina od Ane Staudacher za svet ob Nunki ulici: 13. 385 K 76 vin., dan prejema 1. julija 1899, dan naložitve: 23. novembra 1899. — Kupnina od Fani Pauera in Terezije Mikusne 200 K, prej. 2. oktobra 1899, nal. 23. novembra 1899. — Kupnina Karola Mayerja za svet Podturnske graščine 3839 K 50 vin., prej. 17. aprila 1902, nal. 9. maja 1902. — Kupnina J. Spaleka za svet Podturnske graščine 7929 K 26 vin., prej. 9. avgusta 1902, nal. 11. septembra 1902. — Kupnina Antona Benedeka za svet na Golovcu 100 K, prej. 16. januarja 1903, nal. 17. oktobra 1903. — Kupnina Antona Benedeka za svet na Golovcu 540 K, prej. 3. aprila 1903, nal. 17. oktobra 1903. — Kupnina banke Slavije 600 K, prej. 20. aprila 1903, nal. 17. oktobra 1903. — Kupnina Josipa Andree za svet Podturnske graščine 15.453 K 60 vin., prej. 17. januarja 1906, nal. 20. februarja 1906. — Kupnina za Filipa Supančiča za svet Podturnske graščine 11.020 K, prej. 17. decembra 1907, nal. 8. februarja 1908. — Kupnina dr. Fr. Oražna za zavarovani svet 1635 K 20 vin., prej. 4. septembra 1909, nal. 8. marca 1910. — Kupnina Amalije Žerjav za svet ob Strelški ulici 420 K, prej. 17. septembra 1909, nal. 8. marca 1910. — Kupnina J. Zakotnika za svet za državno železnico 6000 K, prej. 1. julija 1909, nal. 17. junija 1910. Kupnina J. Zakotnika za svet za državno železnico 11.939 K 61 vin., prej. 11. aprila 1910, nal. 17. junija 1910.

V vseh teh slučajih deželni odbor ni dovolil, da bi se bili posamezni zneski začasno porabljali za mestni zaklad.

5. Osem skupil za prodano zemljišča v skupnem znesku 3141 K 80 vin. se sploh ni naložilo, temuč se je denar porabil za tekoče stroške mestnega zaklada.

Ta skupila so sledeča: a) Kupnina Ivana Škrjanc za svet ob njegovi hiši

280 K; b) kupnina Frana Kavčiča za parc. št. 23/23 v Karlovskem predmestju 700 keon; c) kupnina Marije Čepin za svet ob Cojzovi cesti 162 K; d) kupnina Marksa Samassa za svet na Gradu 500 K; e) druga polovica kupnine evangelijske cerkve za svet ob Knezovi ulici 1288 K; f) kupnina deželnega odbora za svet, odstopljen za osuševanje barja 181 K 80 vin.; g) kupnina Marije Jarc za parc. št. 81/7 v Krakovskem predmestju 30 K, skupaj 3141 K 80 vin.

Poraba teh skupil je bila neopravičena, ker mestni magistrat za to ni imel dovoljenja deželnega odbora.

Glede vseh neopravičenih porabljenih skupil za zemljišča bo od mestnega magistrata zahtevali, da porabljene vsote nadomesti.

Na temelju predstojenih navedb pribijemo, da je deželni odbor porabo vsote 60.000 K za začasno pokrivanje primanjkljaja dovolil mestnemu magistratu samo do konca leta 1897, ne pa tudi za nadaljnji čas.

Tomu nasproti je župan v svojem zagovoru trdil, da je dotično dovoljenje deželnega odbora še danes v veljavi ter tudi od sedanjega deželnega odbora še ni preključano.

Na to odgovorimo le sledeče: Ako se nam gospod župan ne izkaže, da je deželni odbor dovolil porabo navedenega denarja tudi za čas od leta 1898. dalje, je izrekel objektivno neresnico.

V nadaljnjem ni istinita županova trditev, da vsota 1020 K, ki je bila iz skupil za prodani mestni svet naložena na hranilni knjižici mestne hranilnice št. 23.592, ni bila osnovna imovina in da je bila mestna občina opravičena porabiti jo brez dovoljenja deželnega odbora, enako, kakor so se porabila skupila, ki so bile v zvezi z različnimi regulacijami na račun regulacijskega zaklada. Če bi ta vsota ne bila osnovna imovina, zakaj pa je bila naložena v hranilnici za mestni zaklad in zakaj se ni postopalo z njo onako, kakor s skupili pri regulacijskem zakladu, ki se sploh niso nakladala, temuč sproti porabljala za regulacijski zaklad? Odgovorite, gospod župan, na to vprašanje in potem se bomo nadalje pomenili!

Glede uporabe denarjev, določenih za posebne namene, je v revizijskem poročilu navedeno sledeče:

1. »Dne 6. aprila 1905. je mestni občinski svet sklenil, da je skozi pet, t. j. v letih 1905 do vštete leta 1909. koncem vsakega leta naložiti po 10.000 K za zgradbo mostu čez Ljubljanico na Opekarski cesti.

Ker se most doslej še ni gradil, bi morala glavica z obrestmi vred znašati dne 31. decembra 1913. 64.285 K, dejansko pa je znašala le 41.337 K 44 vin., torej manj za 22.947 K 56 vin.

Ta deficit je nastal radi tega, ker se posamezni obroki niso nalagali vsako leto ob določenem terminu in dalje, ker se je hranilna vloga uporabljala za mestni zaklad. Kako se je vloga nabavljala in uporabljala, je navedeno v nastopnem:

Dne 27. decembra 1905. se je vložil na hranilno knjižico mestne hranilnice ljubljanske št. 51.792 znesek 10.000 K, toda ta znesek se je z obrestmi vred dvignil dne 13. julija 1906. Dne 9. novembra 1906. se je naložil znesek 20.000 K na knjižico mestne hranilnice ljubljanske št. 55.401, katera knjižica je še sedaj določena za navedeni namen. Prirastki in odpadki glavnice na tej knjižici so bili nastopni:

Dne 9. novembra 1906. temeljna glavica 20.000 K, 5. decembra 1907. vloga 10.000 K, skupaj 30.000 K; dne 16. oktobra 1908. dvig 20.000 K, ostanek 10.000 K; dne 1. aprila 1909. dvig 10.000 kron, stanje glavnice 0; dne 10. novembra 1909. vloga 50.000 K, 13. julija 1910. dvig 50.000 K, stanje glavnice 0; dne 29. avgusta 1910. vloga 50.000 K, dne 30. decembra 1910. vloga 10.000 K, skupaj 60.000 K; dne 3. oktobra 1912. dvig 20.000 K, ostanek 40.000 K; dne 16. oktobra 1912. dvig 10.000 K, ostanek 30.000 kron; obresti do konca leta 1912. 9.708 K 79 vin., skupaj 39.708 K 79 vin.; dne 8. januarja 1913. dvig 31.000 K, ostanek 8708 K 79 vin.; dne 8. svečana 1913. vloga 31.000 K, skupaj 39.708 K 79 vin.; dne 31. decembra 1913. obresti leta 1913. 1628 K 65 vin., stanje ob koncu leta 1913. 41.337 K 44 vin.

2. Dne 29. novembra 1898. je mestni občinski svet sklenil, da je pričeni z letom 1899. skozi 10 let naložiti vsako leto po 1000 K za morebitno zgradbo cerkve na Barju. Za slučaj, da bi se v teku 10 let z zgradbo barjanske cerkve ne pričelo, si je občinski svet pridržal pravico narasli kapital z obrestmi vred porabiti za kak drug dobrodelni namen ali pa podaljšati rok, v katerem bi se izplačal prispevek za zgradbo cerkve na Barju.

Ker se cerkev doslej ni gradila in mestni občinski svet ni sklenil, da se

porabi za to cerkev votirani denar za kak drug dobrodelni namen, bi morala glavica z obrestmi vred znašati dne 31. decembra 1913. 14. 826 K 26 vin., dejansko pa je znašala le 487 K 19 vin., torej manj za 14.339 K 7 vin.

Ta deficit je nastal vsled tega, ker se posamezni obroki niso nalagali vsako leto ob koncu leta in ker se je hranilna vloga uporabljala za mestni zaklad.

Kako se je vloga nabavljala in uporabljala, je razvidno v nastopnem: Dne 29. decembra 1909. vloga na knjižico mestne hranilnice ljubljanske št. 29.589 1000 K; 12. januarja 1901. vloga 1000 K; 24. decembra 1901. vloga 1000 K; 13. novembra 1902. vloga 1000 K; 10. novembra 1903. vloga 1000 K; 14. decembra 1904. vloga 1000 K; 27. decembra 1905. vloga 1000 K, skupaj 7000 K; dne 24. julija 1906. dvig 7000 K, stanje glavnice 0; dne 14. novembra 1906. vloga 8000 K, 15. marca 1907. dvig 8000 K, stanje glavnice 0.

Dne 15. marca 1907. so se dvignile z glavnico tudi vse obresti in se je skupni realizat v znesku 9210 K 79 vin. še isti dan naložil v ljubljansko mestno hranilnico na knjižico št. 57.090.

Dvigi in vloge na to knjižico so bili sledeči:

Dne 15. marca 1907. temeljna vloga 9210 K 79 vin.; 5. decembra vloga 1000 K; skupaj 10.210 K 79 vin.; 16. januarja dvig 10.000 K, ostanek 210 K 79 vin.; 10. novembra 1909. vloga 10.000 K, skupaj 10.210 K 79 vin.; dne 14. julija 1910. dvig 10.000 K, ostanek 210 K 79 vin.; dne 29. avgusta 1910. vloga 10.000 K, 31. decembra 1912. obresti do konca leta 1912. 2.255 K 21 vin., skupaj 12.466 K; 8. januarja 1913. dvig 12.000 K, ostanek 466 K; 30. decembra 1913. obresti leta 1913. 21 K 19 vin., stanje ob koncu leta 1913. 487 K 19 vin.

3. Dne 23. decembra 1898. je mestni občinski svet ustanovil vseučiliški zaklad z nastopnim sklepom:

1. Mestna občina ljubljanska izreka, da je k ustanovitvi stroškom vseučilišča v Ljubljani pripravljena prispevati znesek 50.000 gld. (100.000 K), ako se za vseučilišče potrebna poslopja začno zidati najkasneje v letu 1908.

Da se nabavi ta fond, izplačevala se bode iz tekočih mestne blagajnice v letih 1899. do 1908. vsota 5000 gld. na leto, ki se bodo sproti nalagali na posebno knjižico v mestno hranilnico ljubljansko kot mestne občine ljubljanske vseučiliški fond. Obresti, ki se na ta način nabere, porabile se bodo svojočasno za ustanove slušateljstva ljubljanskega vseučilišča.

2. Ko bi c. kr. učni upravi bilo treba ad 1. omenjeni ustanovni prispevek plačati pred letom 1908., preskrbi naj si mestna občina pokritje za kapital, kolikor bi ga njej še nedostajalo — pri čemer mora veljati pravilo, da se med tem naraslih obresti ni dotakniti — s posebnim posojilom, ki naj se odplača pred vsem z določenimi letnimi obroki po 5000 gld. in, ker bi čez to še nedostajalo, s prispevkom iz tekočih blagajničnih prejemkov.

3. Za leto 1899. se postavi v proračun prvi obrok gori imenovanega vseučiliškega fonda, vsota 5000 gld.

4. Mestnemu magistratu se naroča, da o prvih treh sklepih takoj obvesti c. kr. deželno vlado in c. kr. ministrstvo za nauk in bogočastje.

Ker je ta sklep še v polni veljavi, bi morala vseučiliški zaklad določena glavica z obrestmi vred znašati dne 31. decembra 1913. 148.635 K 27 vin., dejansko pa je znašala le 799 K 41 vin. (!!!), torej manj za 147.835 K 86 vin.

Ta deficit je nastal radi tega, ker se posamezni obroki niso vselej naložili ob določenih terminih in dalje, ker se je hranilna vloga uporabljala za mestni zaklad (!!).

Kako se je vloga nabavljala in uporabljala, je navedeno v nastopnem:

Dne 29. decembra 1899. se je naložil na hranilno knjižico mestne hranilnice ljubljanske št. 29.590 znesek 10.000 K, nadalje pa so se nalagali odnosno dvigali nastopni zneski:

Dne 12. januarja 1901. vloga 10.000 kron, 24. decembra 1901. vloga 10.000 K, 13. novembra 1902. vloga 10.000 K, 10. novembra 1903. vloga 10.000 K, 24. decembra 1904. vloga 10.000 K, skupaj 60.000 K; 1. maja 1905. dvig 60.000 K, ostanek 0; 27. decembra 1905. vloga 10.000 K, 24. julija 1906. dvig 10.000 K, ostanek 0; dne 9. novembra 1906. vloga 20.000 K, 15. marca 1907. dvig 20.000 K, ostanek 0.

Dne 15. marca 1907. so se z glavnico vred dvignile tudi vse narasle obresti z zneskom 8393 K 22 vin.

Skupna prejeta vsota se je še isti dan naložila na novo knjižico mestne hranilnice ljubljanske št. 57.091.

Daljnje vloge odnosno dvigi na tej knjižici so bili sledeči:

Dne 15. marca 1907. temeljna vloga 28.393 K 22 vin.; 5. decembra 1907. vloga

10.000 K; 31. decembra 1908 obresti do konca leta 1908. 2560 K 60 vin, skupaj 40.953 K 82 vin.; dne 19. januarja 1909. dvig 10.000 K, ostanek 30.953 K 82 vin.; 3. aprila 1909. dvig 10.000 K, ostanek 20.953 K 82 vin.; 16. aprila 1909. dvig 20.000 K, ostanek 953 K 82 vin.; dne 10. novembra 1909. vloga 40.000 K; dne 31. decembra 1909. obresti za leto 1909. 609 K 64 vin., skupaj 41.563 K 46 vin.; dne 2. aprila 1910. dvig 10.000 K, ostanek 31.563 K 46 vin.; dne 1. julija 1910. dvig 10.000 K, ostanek 21.563 K 46 vin.; dne 23. julija 1910. dvig 20.000 K, ostanek 1563 K 46 vin.; dne 29. avgusta 1910. vloga 40.000 K, 31. decembra 1912. obresti za leto 1910., 1911. in 1912. 5201 K 17 vin., skupaj 46.764 K 63 vin.; dne 8. januarja 1913. dvig 46.000 K, ostanek 764 K 63 vin.; 31. decembra 1913. obresti za leto 1913. 34 K 78 vin., ostanek ob koncu leta 1913. 7 99 K 41 vin.

Tako revizijsko poročilo.

In — da se je narodni javnosti metal pesek v oči — je mestna občina skozi leta iz obresti vseučiliškega zaklada (ki je bil razen malenkostnega zneska par sto kron, **ves zapravljen**) dovoljevala na tisočake »štipendij« raznim liberalnim profesorjem! Komentara ni treba.

Po izročilni note v Belgradu.

V Avstriji in na Ogrskem.

Korespondenčni urad izvaja: Trdna odločnost, ki jo je pokazala avstrijska vlada pri demarši v Belgradu, se je na Dunaju in v celi monarhiji sprejela z največjim zadovoljstvom in s soglasno pritrditvijo. Poročila iz province konstatirajo, da se je smatral ta korak kot odrešenje iz stanja, ki je po sarajevskem napadu nastalo v prebivalstvu. Z ozirom na poročilo nekega ogrskega lista, da bi bil Tisza sestavil noto Srbiji, se izjavlja, da to ni res. Noto je sestavil zunanji urad. V notranje - politični upravi je že več let za resen slučaj vse pripravljeno. Samoobsebi umljivo se odpravi v resnem slučaju gotove svobode, ki obstojajo v mirnih časih, a to se prej ne zgodi, preden ne pade odločitev, ki se pričakuje v soboto zvečer.

V Išli.

Od napada na prestolonaslednika 28. junija t. l. sem dela cesarjeva vojaška in kabinetna pisarna v permanenti. Zadnji dnevi so bili za uradnike obeh navedenih pisarn najhujši. Cesar daje glede na delovnost sam vsem najlepši zgled. Cesar žrtvuje svoji edini zabavi lov in izprehode in presedi ure pred pisalno mizo in zaslišuje v avdiencah, sprejema poročila in hoče biti o vsem poučen. Brzjav in telefon med Išlom, Dunajem in Budimpešto vedno deluje. Uradniki pošte v Išli ne morejo niti najmanjših zasebnih pogovorov dopustiti, ker je telefon vedno v službi državnih in dvornih razgovorov. V zraku se čuti kriza. Danes ob 2. popoldne pride Berchtold v Išlo. Spremlja ga kabinetni šef zunanjega ministrstva grof Aleksander Hoyos. Tudi naš notranji minister baron Heinold se nahaja v Išli, kjer ga je zaslislal cesar v avdienci, ki je trajala od 11. do 12. ure. Popoldne je zaslislal cesar v avdienci Bilinskega.

Naši ministri.

Ki so bili na dopustu, so došli dne 23. in 24. t. m. na Dunaj nazaj. Brzjavno so bili pozvani na Dunaj tudi vsi ministrski referenti. Upravam železnice je ukazano, da ne smejo podeljevati več dopustov.

V Zemunu

je došlo iz Belgrada dne 24. t. m. s parnikom veliko avstrijskih in ogrskih državljanov, večinoma žene in otroci.

Izjava visoke avstrijske osebnosti.

»Matin« objavlja brez komentarja sledečo izjavo neke visoke avstrijske osebnosti (najbrž našega pariškega poslanika): S slabejšim se spoprijeti, gotovo ni prijetno, a še slabša bi bila prevelika mlačnost. Srbija mora odnehati ali pa mora nositi posledice svojega odpora. Tega naziranja si ne dopustimo omajati in nas tudi nevarnost vojske ne plaši.

Poljsko avstrijsko časopisje

izvaja, da, če pride do skrajnosti, se bo poljski narod zbral zvest dinastiji in državi. — »Gazetta Wieczorna« piše: Če pride do tega, da bo izjavljala Avstro - Ogrska iz ultimata skrajne posledice, bodo Poljaki v Avstriji, kjer imajo veliko braniti, kjer imajo toliko civilizatoričnih posesti in toliko narodne posesti, svojo dolžnost v popolni disciplini do skrajnih posledic izvajali.

Kako se bo kriza razvila.

Dunajski listi pišejo: Če Srbija ne bi držala roka ali če bi zahtevala odklonila, napove avstro - ogrska vlada vojsko v soboto ob 6. uri zvečer tudi formalno. Zelo neverjetno je, da bi se staval tudi formalni ultimat, ker obsega že itak nota zadnje neizpremenljive pogoje. Srbska vlada se formalno obvesti o izbruhu vojske. V tem slučaju najbrž cesar, kakor se je to godilo

tudi ob prejšnjih vojskah, izda vojni oklic na prebivalstvo monarhije. S poučene strani se izjavlja, da, če bi srbska vlada do danes ob 6. zvečer ne odgovorila ali če bi bil odgovor nezadosten in bi avstro - ogrski poslanik v Belgradu Giesl ne imel v rokah zadovoljive srbske izjave, bi s poslaniškim osebjem zapustil Belgrad. Po mednarodnem običaju bi se varstvo avstro - ogrskih podanikov v Srbiji izročilo kakim prijateljski veselili, v tem slučaju nemškemu poslaniku baronu Griesingerju. Izjave srbskega poslanika Jovanovića na Dunaju ne pričakujejo. Grof Berchtold se ne bo nahajal v kritičnem trenutku na Dunaju, marveč v Išli, kamor je danes zjutraj odpotoval, da bo takoj poročal cesarju, ko bo o uspehu demarše telefonično iz Belgrada obveščen.

Avtentičnega ni še nič znano.

Glasi našega zunanjega ministrstva »Wiener Allg. Zeitung« piše: Preveč bi bilo ugibati, kaj sklene Srbija. Zdaj še ni nič avtentičnega znano. Odločitev pade v soboto zvečer, nadaljnje odlašanje je popolnoma izključeno.

V našem zunanjem ministrstvu izdajalec?

»Berliner Deutsche Tageszeitung« poroča z Dunaja: »Mučno pozornost je vzbudilo v tukajšnjih diplomatičnih krogih, ker so bili v Belgradu po izborni diplomatični špijonaški službi bodoči dan natančno poučeni o vseh diplomatičnih korakih, ki so jih podvzeli na Dunaju. Berolinski list pripominja: Počakati se še mora na potrdilo te strašne izjave. Če dovede preiskava, ki, kakor upamo, ne izostane, do potrdila, potem morebiti na Dunaju še znajo, kako se z gotovimi lumpi postopa s skrajšanim postopanjem. Avstrija, pozor!«

Proti velesrbski propagandi.

V Osjeku so aretirali nekega gimnazijca, ki je dobil iz Belgrada priporočeno pismo. — V Orjovcu so aretirali Srba Krivanića, pri katerem so našli cesarjevo podobu, kjer je bila narisana zadaj mrtvaška glava. — V Brodu so aretirali nekega Milana Petrovečkera radi razžaljenja veličanstva.

Žitne cene poskočile radi vojne nevarnosti. Cena pšenice in rži se je povišala za 20 h, za oves za 15 h.

V Sarajevu

je vzbudila demarša veliko pozornost.

V Zemunu

je, kakor je izjavil načelnik obmejne policije Vukotić, vse pripravljeno za varnost avstrijskih in ogrskih podanikov. Promet med Belgradom in Zemunom je normalen. Srbske oblasti dovoljujejo avstrijskim in ogrskim podnikom promet med Zemunom in Belgradom.

Pasić miroljuben.

Ko se je vrnil dne 24. t. m. Pasić v Belgrad, je izjavil dopisniku nekega bukarškega lista: Voljni smo dati Avstro-Ogrski popolno zadoščenje, da postavimo v preiskovalni zapor in stavimo pred sodišče vse tiste osebe, ki so sokrivci sarajevskega napada in ki se nahajajo na našem teritoriju.

Po izročilni note v Belgradu

je finančni minister Paču takoj poročal Pasiću, ki je potoval v Niš, da naj prekine svoje potovanje in da naj se hitro vrne v Belgrad. Paču se je podal takoj z naučnim in z vojnim ministrom v konak, kjer so ministri regenta kraljevića Aleksandra o vsebini note obvestili. V Belgradu so se nahajali ob času, ko se je izročila nota, le navedeni trije ministri, Stojan Protić leži bolan, ostali ministri so se pa nahajali na agitacijskem popotovanju. Ministrski svet se je mogel zato zbrati šele večer ob 10. popoldne. Belgrajski politični krogi sodijo, da bo današnja noč jako kritična. Vovoda Putnik je odpotoval v Belgrad.

Sodba o avstrijski demarši v Sofiji.

V Sofiji je avstro - ogrska nota zadovoljila. Najuglednejši politiki raznih strank pravijo, da je nota dostojna velesile. Prepričani so, da se zahteve ne bodo sprejele in smatrajo noto za napoved vojske. V Sofiji se razširjajo najrazličnejše govorice. Trdi se, da je odpotoval Pasić dne 2. t. m. v Peterburg in da bo pustil sporazumno z Rusijo Paču odgovoriti na noto. Natančni poznavalci srbskih razmer sodijo, da Pasić sploh danes ni več merodajen, ker bi vojaški liga v svoji zaslepljenosti in ker se na Rusijo zanaša, če bi vlada sprejela noto, jo tako strmooglavila in bi narekovala svojo voljo. Neki vladni poslanec je izjavil: Ne verujem, da bi Srbija rekla da in amen, ker bi izglinilo njeno dostojanstvo kot samostojna država. Razpust »Narodne Obrane« in zaplenitev njenega premoženja bo poizkušala vojaška liga z vsemi sredstvi preprečiti. Sodi se, da je oborožen spor neizogibljiv. Vesele se, da bi bila Srbija poražena in bi najrajši videli, da bi monarhija z orožjem nastopila. Sodijo, da bi Avstrija Sandžak zasedla, vsled česar bi takoj izglinile sanje o uniji Črne gore s Srbijo. V slučaju vojske bo ostala Bulgarija ne glede na Rumunijo mirna. Bulgarsko časopisje objavlja članke proti Srbiji, češ

da je kmalu sledila kazen srbski prevzetnosti. V Sofiji prevladuje mnenje, da bo Rusija nevtralna.

Kje je Ciganović?

V točki 7. avstro - ogrske note imenovani uradnik srbskih državnih železnic Milan Ciganović je bil takoj, ko so se izvedele nekatere podrobnosti o sarajevski preiskavi, premeščen iz Belgrada v notranjo Srbijo, kjer biva pod tujim imenom.

Bulgarija se oborožuje.

V bulgarski vojski se delajo obširne priprave. Govori se, da, če se vname vojna, obračuni Bulgarija z Rumunijo.

Položaj v Srbiji.

Z Dunaja se zasebno poroča: Avstro-ogrski poslanik v Belgradu baron Giesl je dobil ukaz, da v slučaju, če srbska vlada na noto ne odgovori ali če odgovor ne bo popolnoma zadovoljiv, zapusti, ko poteče rok, s poslaniškim osebjem srbsko glavno mesto. Srbski ministrski predsednik Pasić se je vrnil v Belgrad v petek ob 5. uri zjutraj. — Samoobsebi umljivo dohaja zdaj iz Belgrada veliko poročil, ki se ne vjemajo, ker se veliko ugiba; danes zvečer se itak že izve, kaj da bo. Beležimo jih seveda kot vestni časnikarji.

Zasebno se poroča iz Belgrada: Ponoči na 24. t. m. so merodajne osebe srbske vlade izjavljale, da ne morejo ničesar reči, a da le še upajo, da vojske ne bo. Noto je depimirala. Celo radikalni kričarji so bili precej poparjeni. Rezervniki se vpoklicujejo pod orožje, vsi vlaki so z rezervniki prenapolnjeni, česar merodajne osebe več ne zakrivajo. »Az Est« poroča iz Belgrada: Poročilo o avstrijski demarši se je v Belgradu razširilo ob 8. uri zvečer. Besedilo note se pa 24. t. m. popoldne še ni objavilo. Poročilo o koraku monarhije je povsod zelo razburilo. a razburjenje se je spremenilo v veliko veselje, ker se je pričelo govoriti, da se je baje v Peterburgu dve uri pred avstrijsko demaršo v Belgradu izdala po ruski in francoski vladi okrožnica poslanikom v Peterburgu, ki izraža željo, da naj bi Avstro-Ogrska ničesar od Srbije ne zahtevala, kar bi neodvisnost in samozavest srbskega naroda lahko žalilo. Ljudje so se zbirali po belgrajskih cestah in so klicali: »Batjuška svojih Srbov ne zapusti!« Proti monarhiji so padali zasmehovalni klici.

Okoli 11. ure ponoči so patrulje obvestile vse častnike 7. vardarskega polka, da se morajo takoj podati v vojašnico. Po polnoči so kavalirski in artiljerijskim častnikom izročili povelja v zaprtih pismih. Vse kaže, da je bila belgrajska posadka mobilizirana. Trdi se, da sta mobilizirani že dve diviziji. Vsi srbski listi konstatirajo, da je avstrijsko časopisje ob demarši razburjeno in naglašajo, da je Srbija po zadnjih dveh vojskah navajena, da ohrani mirno kri. Če hoče Avstro-Ogrska vojsko, jo Srbija sprejme, ker Rusija Srbije ne bo pustila na cedilu.

Posebni poročevalci »A Napa« brzojavljajo iz Belgrada: Ko je došlo v Belgrad poročilo o demarši, se je v mestu čul le en klic: »To je vojska!« Nihče ni znal, kaj da nota obsega. Srbska vlada je poizkušala vse prikriti, dokler niso došla poročila iz Budimpešte in z Dunaja. Občinstvo je različno sodilo. Del je sodil, da se mora dati monarhiji vsaka satisfakcija, drugi so pa menili, da Srbija ne more trpeti vmešavanja v svoje notranje zadeve, tretji so sodili, da Srbija tretje vojske ne vzdrži. Pripravljajo se na beg iz Belgrada, če bi srbski uradni list v nedeljo ne objavil zahtevane izjave. Le častniki in prijatelji majorja Tankosića rožljajo s sabljami. Več častnikov je priredilo ponoči na 24. t. m. v častniški kazini veliko zabavo, ki je trajala do jutra. Ko je dobil baron Giesl 23. t. m. noto, se je obrnil z ozirom na nenavzočnost ministrskega predsednika Pasića na dvor in je zahteval, da naj se mu označi odgovorna osebnost, kateri bo mogel izročiti noto. Vsled njegovega odločnega nastopa je regent, kraljević Aleksander ukazal, da naj zastopa ministrskega predsednika Pasića finančni minister Paču. Ko je Giesl izvedel, da mora stopiti v stik s Pačum, ga je takoj obvestil, da mu mora izročiti noto in ga je prosil, naj ga ob 6. uri v ministrstvu sprejme. V ministrstvu se je nekaj minut čez 6. uro izročila nota in sicer strogo ceremonijelno. Po pozdravu je izročil poslanik baron Giesl s kratkimi besedami noto finančnemu ministru Paču, nato se je poslovil in se vrnil v poslaniško palačo. Lahko se pribije, da se belgrajsko meščanstvo vojske boji. Če bi bilo od meščanstva odvisno, bi morala vlada zahtevati monarhije ugoditi. Nihče v Belgradu ne zna, kaj vlada namerava. Tako v Belgradu kakor v Zemunu je popolnoma mirno.

Razburjenje v Belgradu.

Avstro-ogrsko korespondenčno poročilo iz Belgrada: Razburjenje v mestu je brezumno. V diplomatičnih krogih se izjavlja, da je vojska med Avstro-Ogrsko in Srbijo neizogibna. Trdi se tudi, da Srbija sploh na noto Avstro-Ogrske ne odgovori. Belgrajska posadka se že umika, vojaki so dobili povelje, da se morajo v notranjost dežele umakniti. Tu pričakujejo, da bodo avstro-ogrski vojaki brez odpora v Belgrad vkorakali. Srbska vlada upa, da prično velesile pri Avstro-Ogrski šele intervenirati, ko bodo zasedli avstrijski vojaki Belgrad. V Belgradu akreditirani ruski in francoski diplomatje delajo s polnim parom, da bi srbska vlada odnehala. Zdi se, da so miroljubni nameni Rusije in Francije ostali pri srbskem kabinetu brezuspešni.

Fred odločitvi v Belgradu.

Naš korespondenčni urad poroča, danes z Dunaja: Avstrijski poslanik v Belgradu Giesl ima nalog, da če srbska vlada do sobote zvečer brezpogojno ne sprejme zahtev, stavljenih v noti 23. t. m., in če tega ne notificira, da s poslaniškim osebjem zapusti Srbijo. Včeraj dopoldne je pod predsedstvom ministrskega predsednika Pasića zboroval nujno sklican srbski ministrski svet, ki se je posvetoval o položaju, ki ga je ustvarila avstro-ogrsko nota. Dne 24. t. m. popoldne se je objavil v Belgradu poluradni komunik, ki izvaja, da stavi po avstro-ogrskem poslaniku izročena nota zelo težke pogoje in pripušča le zelo kratek rok za odgovor in za sklepanje. Ministrski svet je začel ob 2. uri zborovati in je ob 5. uri popoldne še trajal. Med sejo je prišlo več diplomatov v zunanje ministrstvo, ki so konferirali s Pasićem.

Angleška javnost o belgrajski demarši.

»Times« izvaja: Navzočnost Poincaréja v ruski prestolnici kot carjev gost je resno svarilo proti igri z ognjem vsem vojnim strankam raznih držav. Obisk je prišel o pravem času. Zdj ko padajo grozilne in izivalne besede preko Donave, naj se vse velesile spomnijo, na kakih temeljih počiva mir in kako riskantno ga je motiti. Obisk je odgovor na idejo, da bi našla kontroverza med Avstro-Ogrsko in Srbijo ti dve državi sami in da bi se spor z orožjem lokaliziral. Zistem skupin velesil je tako, da ne more noben član kake skupine podvzeti kake akcije, da ne bi zapletel svojih partnerjev. Kakor naj svetujeta zaveznika Avstro-Ogrski zmrnost in pravičnost, naj tudi tripelententa opominja Srbijo, da naj izpolni vse pametne zahteve. — Večina londonskih listov je glede na demaršo objavila uvodnike. »Daily Chronicle« piše tako, kakor da ni drugega izhoda, kakor vojska. »Morningpost« izvaja, da bi srbska vlada prav storila, če bi kolikor mogoče ugodila željam Avstro-Ogrske in bi tako vse pretveze za napad odstranili poizkušala. — Tudi drugi listi svetujejo, da naj trojni sporazum v Belgradu opominja na zmrnost in na odjelnost. — »Westminster Gazette« piše: Avstro-ogrsko nota je zelo ostro sestavljen dokument. List navaja v noti navedene obdolžitve in izvaja: Ne znamo, koliko resnice obsegajo te obdolžitve (?), a nota slove določno in če se obdolžitve dokažejo, gre za zadevo, v kateri se ne more upoštevati le vprašanje asilne pravice. Srbska nota mora biti resen odgovor na celo vrsto težkih obdolžitev. Če se trditve note lahko vzdrže, ne moremo verovati, da bi Rusija zelo ugovarjala, da da Srbija Avstro-Ogrski zadoščenje. »Pall Mall Gazette« piše: Avstro-Ogrska nota združuje silo in zmrnost. Avstrija ima pravico, da zahteva striktno izpolnitev tega, kar zahteva in upamo, da bo izjavila srbska nota odkrito pripravljenost srbskih mogotcev.

Angleški kralj o avstro - srbskem sporu.

V govoru, s katerim je otvoril angleški kralj ulstersko konferenco, je kralj tudi rekel, da so notranji spori na Angleškem tem opasnejši zdaj, ko avstro-srbska kriza nadvlada napeto evropsko situacijo. Na Asquithovo zahtevo so ta stavek o kraljevem govoru črtali.

Nemčija in belgrajska demarša.

V Berlinu se trdi, da namerava nemški cesar Viljem okrajšati svoje potovanje in da se prej, kakor je bilo nameravano, povrne v Berlin. Tudi vojnega ministra in načelnika nemškega generalnega štaba pričakujejo v Berlinu. V Berlinu sodijo, da bi tudi v slučaju vojske bila le-ta omejena na Srbijo in Avstro-Ogrsko. Vsi kabineti znajo, da bi Nemčija smatrala vsak nastop kake velesile za Srbijo za casus foederis. »Köln. Zeitung« pišejo: Upajmo, da bodo velesile pripoznale upravičenost avstro-ogrskih zahtev in da ne bo nobena

velesila Srbije podpirala. Berolinski dopisnik »Daily Maila« potrdjuje, da Nemčija in Italija popolnoma odobravata avstro-ogrsko noto. Nemški častniki so zadnje dni dobili dopust le pod pogojem, da se na prvo brzojavko vrnejo v svoje garnizije. »Lokalanzeiger« piše: Na Dunaju vedo, kaj hočejo; nazaj ne gredo več. Nemško ljudstvo se je oddahnilo, da pride končno na Balkanu do jasnosti. Čestita zavezniku k možati odločitvi in bo v težkih dneh, ki morebiti pridejo, dokazalo svojo zvestobo in svojo voljo, pomagati. »Berliner Tageblatt« izjavlja, da se odobravanje zahtev Avstro-Ogrske. Kakor želi vsak človek, da se vzdrži mir, se mora le priznati, da Avstro-Ogrska ni mogla drugače postopati in sme vsaj pri svojih zaveznikih računati na popolno moralno in dejansko podporo. »Vossische Ztg.« naglašajo, da Srbija ne more računati na obzirnost, ker je prva dolžnost Avstro-Ogrske, da sebe štiti. Vsi berolinski listi naglašajo, da je položaj strašno resen. Ko se je dognala vsebina note, se zdi malo verjetno, da bi se srbska vlada vdala. Nota ima značaj ultimata. »Tägliche Rundschau« piše: Za zdaj nas vsa stvar ne tiče, če ostaneta Avstrija in Srbija sami. Položaj glede na Nemčijo je ta-le, kakor piše »Kölnische Volkszeitung«: Vsebinska ultimata Srbiji je bila v Berlinu prej znana, preden se je izročila. Svojo zadevo Avstrija sama uredi. Če pa kaka druga država pade Avstro-Ogrski za hrbet ali če bo hotela na Avstro-Ogrsko pritiskati, bo Nemčija z vso svojo močjo in do skrajnih posledic stala svojemu zavezniku na strani.

V Italiji.

V Rimu je vsebina avstro-ogrsko note Srbiji zelo presenetila. Marchese di San Giuliano, ki se nahaja radi protina v Fuggiju v toplicah, se je hotel 24. t. m. vrniti v Rim, a ni mogel, vsled česar se je peljal ministrski predsednik Salandra k njemu. Rimski politični krogi se boje, da bi Srbija zahtev ne sprejela, a sodi se tudi, da Rusija Srbije ne bo preveč podpirala, ker peterburški kabinet vé, za kaj da gre, in ker je gospodarski položaj v Rusiji jako neugoden. Na uradne kroge je nota zelo vplivala.

Situacijska poročila iz Rusije.

Malo jih je. S situacijo se bolj kot rusko bavi francosko in angleško časopisje. Vsi ruski ministri so se podali 24. t. m. popoldne v Petrov Dvorec, kjer je predsedoval car sam kronskemu svetu, ki se je pečal izključno s konfliktom Avstro-Ogrske s Srbijo. Srbski poslanik Spalajković je dolgo časa konferiral s Sasonovom. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Peterburga: Nota Avstro-Ogrske je tu tako presenetila, da so bili o njeni vsebini diplomatični krogi, ki bivajo večinoma v toplicah, šele v poznih dopoldanskih urah poučeni. Prvi vtis je bil ta, da je vojska med Avstro-Ogrsko in Srbijo neizogibljiva. Popoldne je zboroval ministrski svet. »Novo Vreme« je objavilo proti Avstro-Ogrski zelo sovražen članek, ki izjavlja, da nota krši »dostojnost in suvereniteto« Srbije in da je zato Srbija ne more sprejeti. Rusija ne bo trpela, da bi Avstro-Ogrska delala silo Srbiji. Iz Berlina se poroča, da rusko časopisje zelo ostro napada radi note Avstro-Ogrsko, češ, da »žali vse slovanstvo«.

Sodba francoske javnosti o naši demarši.

Del francoskega časopisja ostro napada Avstro-Ogrsko in ji očita, da ogrožuje mir. Njena nota znači samo to, da hoče dovesti konflikt s Srbijo do vrhunca. Manjši del listov je noto objavil brez komentarjev. »Journal« piše: Če bi zadeva med Avstro-Ogrsko in Srbijo ostala na juridično-diplomatičnem polju, bi je ne bilo težko rešiti. Tako pa Rusija ne more ostati ravnodušna. Edina nada na mir je zdaj v Nemčiji. — »Echo de Paris« pravi, da je korak Avstro-Ogrske vse iznenadil. — »Action Française« napada Nemčijo, češ, da ona podpihuje monarhijo. — »Matin« je objavil noto brez vsakega komentarja.

Poziv francoskih mornarjev na krov.

Francosko mornariško ministrstvo je pozvalo na krov vse častnike in mornarje, ki so bili na dopustu. Take odredbe ne pomnijo na Francoskem že od l. 1887.

Dnevne novice.

— **Vedno bolj navzdol.** Jutri bo na božji poti na Zaplazu evharistična slovesnost, katere se bodo udeležili dolenski možje in fantje. O slovesnosti piše »Slov. Dom« sledeče: »Dr. Šusteršič bo pridigal o čudežih v Lurdu, in sicer to nedeljo na Zaplazu. Ker je zdaj dognano, da je vse to, kar se pod naslovom teh čudežev uganja, največja klerikalna sleparija, ki jo sličnih in raznih sleparij prebogata zgodovina rimsko-katoliške cerkve pozna, smo zelo radovedni, kako bo dr. Šusteršičeva pridiga o teh sleparijah izgledala.« Liberalci propadajo, in sicer vedno nižje. Resnico oznanjajo za sleparijo poštenjake sra-

mote za sleparje, sleparje razglašajo za poštenjake. To bo še enkrat zmešnjave med slovenskimi liberalci.

— **Živela loterija! — Nečuvna igral-ska sreča! — Kranjski finančni minister zadel veliki dobiček!** Nekaj let že živi vsa liberalna stranka samo od laži o »slabem deželnem gospodarstvu«, o »zapravljenih milijonih« itd. Računski sklepi deželne uprave pa pričajo o v z o r n e m g o s p o d a r s t v u S. L. S. in članki, ki jih je dr. Lampe objavil v »Slovenec«, so liberalcem kar sapo zaprli. Kar je pa pravi liberalec, ni dolgo v zadregi za novo laž, če je še tako neumna. »Slovenski Narod« je prišel zopet k sapi in je spustil v svet sledečo notico: »Melioracijski fond. Klerikalci so s svojim nesramnim gospodarstvom z deželnim denarjem že pred nekaj leti prišli v največje denarne stiske, si niso znali drugače pomagati, kakor da so potrebni denar jemali iz melioracijskega fonda. Pomagali so si na ta način, ker se niso upali doklad zvišati. Nazadnje se je melioracijski fond menda že tako posušil, da nikamor niso mogli več naprej in sklenili so zvišati doklade in napraviti na novo več milijonov dolga. Zdaj naenkrat se je Lampe pohvalil v »Slovenec«, da je melioracijski fond še cel in šteje nad 10 milijonov. Če piše Lampe, da je ta fond »še cel«, je to seveda lemenatarska zvijačnost, kajti zapravljen je že bil in so ga klerikalci kvečjemu zopet spopolnili. Kje so denar dobili, da so nadomestili, kar so prej zapravili, nas ne zanima dosti. Če niso napravili novih dolgov, potem je kvečjemu Lampe v loteriji zadel in pokril, kar je prej z njemu lastno predrznostjo zapravil. — Tako je! Milijoni so tukaj, a ker so morali biti pokradeni, jih je moral nekdo nazaj prinesiti. Kajti pokradeno in zapravljeno je bilo — saj to so liberalci za gotovo vedeli. Samo »lemenatarska zvijačnost« dr. Lampeta je mogla to senzacionalno manipulacijo izvršiti. Dr. Lampe je kar v loterijo stavil in je deset milijonov zadel! S tem je dr. Lampe podal sijajen zgled vsem finančnim ministrom celega sveta, kako plačati državne dolge. Boga zahvalimo, da ima kranjska dežela takega finančnega ministra, ki se mu vedno prave številke sanjajo. Ljubljanskemu županu se pa nikoli prave številke ne sanjajo, dasi bi jih bil silno potreben. Ljubljana ima že več kot deset milijonov dolga; zakaj pa dr. Tavčar ni stavil na tiste numare, kakor dr. Lampe? Mi torej nujno svetujemo ljubljanskemu mestu, naj se obrne do deželnega finančnega ministra v tej zadevi. Morda bo dr. Lampe tako priazen, da bo povedal kakšne numare, s katerimi bi se dala za ubogo Ljubljano zadeti vsaj kakšna amba! Mi smo pa veseli, da ima deželni finančni minister svojih deset milijonov in nič ne vprašujemo po egiptovskih sanjskih bukvah. Tam naj liberalna stranka išče svojo bodočnost!

— **Bo konec obrekovanja in sumničenj?** »Dan« se je povzpela do podlega sumničenja, češ, da je »klerikalna stranka podkupljena« od vlade in da dela vedno samo to, kar ji naroči oni, ki plača. »Dan« je že dobil svoj del, ker s svojim imenom krije podle laži. Nesramna je ta taktika »Danovcev«, sumničiti kolikor se le da in napraviti razpoloženje proti S. L. S. med slovenskim ljudstvom. V svojem srcu ti ljudje sploh ne verujejo tega, kar pišejo; ne gre jim za resnico, glavno je, da se »klerikalci« očrtnijo in jim izpodbijejo tla. Toda mi teh laži ne bomo več pustili nekaznovanih. Bomo kmalu prišli na tiste ljudi, ki širijo take lumparije, in potem na svidenje pred sodiščem. Se ne bomo ozirali na nikogar!

— **Metode »Slovenskega Naroda«.** V vasi San Giovanni pri Bergamo na Laškem je ustrelil neki lopov, Simone Pianetti, osem ljudi, med njimi več svojih upnikov. Pianetti je bil vedno na slabem glasu, bil je propal človek, katerega se je vse ogibalo. Pravijo, da je celo lastnega očeta napadel pred par leti, ker mu ni hotel dati 20.000 lir, da bi jih sin zapravil. No, lumpov je veliko na svetu in če bi jim hotel človek preiskati »srce in obisti«, bi moral imeti Matuzalemov leta. Zanimivo na tem morilcu je posebno to, da je našel zagovornika v slovenskih liberalcih, namreč v »Slov. Narodu«. »Narod« piše sledeče: »Pianetti se je več let obupno bojeval za svoje pravice, dokler se ni prepričal, da mu nihče ne bo pomagal. Ta miroljuben in pošten mož je postal najhujši sovražnik človeške družbe, ko ga je župnik proklel, ker ga ni ubogal, da se v njegovi gostilnici ne sme plesati. Ravnoisti župnik je ukazal vsem članom svoje občine, da ne smejo hoditi v gostilnico tega grešnika, in tako je bil zapečaten njegov ruin. Tudi ko si je skušal služiti potrebni kruh s tem, da je začel majhno trgovino z mešanim blagom, so bojkotirali njegovo trgovino. Moral je čutiti, kaj pomenja v provinci Bergam zoperstavljanje se ukazu župnikovemu. Kdor hoče v ber-

gamskem gorovju mirno živeti, se mora natančno ravnati po ukazih župnikovih. — Tako je »Narod« napravil iz propalega lopova neko »žrtev« katoliškega župnika. Tako dela »Narod« vselej. Najzlobnejše laži in klevete židovskih listov že kje stakne in jih raztrobi v naši javnosti, samo da napihne žolč liberalcev proti »farštvu«. Tako postane lopov v očeh »Naroda« miroljuben in pošten mož, pošten župnik, ki hoče obvarovati svoje ljudi pred okuženostjo te propalice, pa je seveda neke vrste »hudodelec«. Pri teh razmerah in pri takem podlem izrabljanju in zavijanju dejstev se seveda ni čuditi podivjanosti in sovraštvu liberalcev na Kranjskem.

— **Slavlje v Trbovljah.** Slavnost blagoslovljenja zastave Orlov v Trbovljah se vsled sklepa Zveze v Ljubljani ne vrši v nedeljo, dne 26. julija, ampak gotovo v nedeljo, dne 16. avgusta. Naj se vsestransko živahno dela, da slavnost sijajno uspe. Na veselo svidenje dne 16. avgusta Trbovljah! — Prečistiti župniški uradi naj opozorijo, da je preložen na dan 16. avgusta in da se je vse udeleži, kar katoliško čuti!

— **Če se liberalci laže.** »Slovenski Narod« je napisal ob samomoru nadsprevodnika Habichta sledečo notico: »Če je žena klerikalna... Pošten, vse časti vreden mož v dobri stalni službi se je usmrtil. Vrgel se je pod vlak in bil v trenutku raztrgan. To obupno dejanje je storil mož zaradi svojih družinskih razmer; na kratko rečeno, mož je bil socialno-demokratskega prepričanja, žena pa strastna klerikalna in ga je hotela spreobrniti... Na tem slučaju se zopet vidi, da je za moža prava nesreča, če ima klerikalno ženo. Če pogledamo po ljubljanskih družinah, vidimo povsod, da žive zakonski ljudje le tedaj srečno in zadovoljno, če sta mož in žena enakega mišljenja. Če je mož naprednega mišljenja — in to so vendar vsi boljši možki — žena pa je klerikalna, potem v taki hiši ni ne miru ne sreče. Povsod vidimo, da klerikalna žena zastuplja možu in otrokom življenje. Fantje, ki mislite na ženitev — ogibajte se klerikalnih žensk!»

To je »Narod« napisal preteklo soboto. Takoj nato v ponedeljek pa je priobčil sledečo notico:

K samomoru nadsprevodnika Habichta smo dobili sledeče pismo: Ni resnica, da bi bil moj mož storil svoje obupno dejanje radi družinskih razmer ali raditega, ker je bil socialno-demokratskega mišljenja, jaz pa klerikalnega in sem ga hotela spreobrniti; resnica pa je, da so se na mojem možu večkrat kazali znaki slabomnosti že več kakor štiri leta; vstal je večkrat ponoči ter bil ves iz sebe, zmeden in splošen, tako da smo se ga vsi bali... Tako zastuplja liberalno časopisje ljudi in okužuje našo javnost.

— **Znamenita nova deželna cesta.** Doprva je nova deželna cesta iz Žirov mimo Rovt čez Zajele v Logatec. S tem je dobil žirovski okraj novo zvezo, ki je odprla prometu hkrati velik, doslej čisto neznan, a silno lep in bogat del naše zemlje. Velika kmečka posestva in bogati gozdi v tem delu Notranjske sedaj šele pridejo do veljave. Znamenit je most čez Soro pri Žireh, posebno romantična pa je pot skozi ozko sotesko, Matjažev Kamne, imenovano. Ta del spominja nekoliko na slavi Vintgar. Te dni se bo vršila kolavdacijska cesta. Ko se po prometu nova cesta še bolj utrdi in zgleda, bo tudi za izletnike jako vabljiva. Ta cesta je otvorila nov prometni krog: Ljubljana, Logatec, Žiri, in čez Poljansko dolino in Škofjo Loko nazaj do Ljubljane.

— **Občinski odbor občine Radeče** v svoji seji dne 12. t. m. obsoja z najglobljem ogorčenjem ostudni prokletstva vredni sarajevski zločin, storjen nad ljubljanim prestolonaslednikom nadvojvodo Francem Ferdinandom ter njegovo soprogo vojvodinjo Zofijo. Obenem je izrekel neomejeno udanost ljudstva do Njega Velikanstva, našega prebлага sivolasega vladarja ter presvetle habsburške vladarske rodbine. Gospod župan je ob priliki uradnega dneva v Radečah z dvema gg. svetovalcema gosp. glavarju Mathiasu v imenu občine izrazil sožalje nad nenadomestno izgubo preljubljenega nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove prebлага soproge vojvodinje Zofije, z prošnjo, da se sožalje pošlje na pristojno mesto.

— **Vrhnik.** Preteklo nedeljo se je vršil ustanovni shod gospodinjstva društva, ki se je ustanovilo kot odsek K. sl. izobr. društva. Na shod je došlo mnogo nekdanjih gojenk vrhniške gospodinjstva šole. Po opravljeni sveti maši, ki jo je daroval gospod dr. Krek, se je vršil shod v lepo ozaljšani dvorani gospodinjstva šole. Shod so počastili s svojo navzočnostjo: preč. gospod dekan Hoenigman, gospod Fr. Tršar, župan vrhniški in dr. Janko Marolt. Shod je s primernim pozdravnim nagovorom otvoril gospod dekan Hoenigman. Nato je v jednatih besedah gospod dr. Krek obrazložil pomen novega društva. Naša ženska organizacija potrebuje gospodarsko-

praktične podlage. V ta namen je treba, da se vzbujajo, pospešujejo zmisel za dobro gospodinjstvo, zmisel za domače, pred vsem kmetsko delo, ki je ne le zdravo, ampak za povzdigo našega naroda v gospodarskem oziru nujno potrebno. Naše ljudstvo mora spoznati vrednost svoje domače grude, znati mora izrabiti njene zaklade, treba mu je močne ljubezni do domače zemlje, ki je lepa in rodovitna. V ta namen potrebujejo tudi naše gospodinjke izobrazbe, posebno v gospodinskih stroki. Ta izobrazba se bo nudila našim dekletam in ženam prav v gospodinskih odsekih, ki naj bi se osnovali v vseh naših izobraževalnih društvih. Vsi ti odseki pa bi imeli svojo centralo na Vrhniki. Za gospodom dr. Krekom je govoril tudi nadzornik gospod Legvart, ki je vspodbujal dekleta, naj to misel o gospodinskih odsekih, ki imajo velevažno nalogo dvigniti naše gospodinjstvo, poneso v svoja domača društva ter z vso vnmemo agitirajo, da se povsod ustanove gospodinski odseki, kar bo v naša izobraževalna društva prineslo novo življenje, novo veselje do dela v pravkar omenjenem zmislu. V imenu gojenk je navdušeno govorila Ivanka Rode ter jih pozivala, da pristopijo v imenovano društvo. In res je lepo število deklet pristopilo v novo društvo, kjer bodo našle nadaljne praktične naobrazbe v gospodinjstvu. Popoldne se je vršil sestanek prijateljev našega društva v Društvenem domu, kjer sta govorila dr. Krek in naš vrli župan Fr. Tršar. Veselih obrazov in z zavestjo, da je treba z vso vnmemo delati za osnove imenovanih odsekov po deželi, so se razšle udeležence shoda.

— **Duhovne vaje za gospode** s srednješolsko in akademsko izobrazbo priredi kongregacija gospodov v ljubljanskem Alojzijevecu v dneh od 31. avgusta do 3. septembra. K udeležbi vabi svoje člane in vse druge slovenske izobražence. Priglasiti se je do 25. avgusta pismeno ali ustno pri hišnem upravitelju knezoškofijskih zavodov sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano.

— **Obrtna oblast — kje si?** Na Primorskem pri Kranju sme biti neka gostilna — kakor zatrjujejo drugi gostilničarji, ki zapirajo svoje gostilne ob zakoniti uri — odprta vse noči do treh, štirihi jutraj, da celo noč! Upamo, da ne bo treba resnejšega opozorila na naslov oblasti, ki je v tem pogledu pristojna.

— **Št. Rupert.** Dne 23. julija ob četrtni na 1. uro je nastal 4 do 5 minut trajajoč grozen vihar, ki je povzročil mnogo škodo, trgati strehe, podirati kozolce, ruval drevesa itd. Strašno je bilo, kako je ropotala opeka raz streh; v tukajšnji okolici je čez 30 kozolcev padlo. Silno škodo je povzročil na drevju in na polju.

— **Umri** je v Augsburgu v nedeljo, dne 19. t. m., Slovenec Matija Jakovič, doma iz Črnomlja. Pokojni je bil star 21 let. Bodi mu tuja zemljica lahka!

— **Radeče pri Zid. mostu.** V četrtek, dne 23. t. m., je nastal ob tri četrti na 1. uro popoldne hud vihar, kakršnega še stari ljudje ne pomnijo, ki je v par minutah napravil grozno škodo. Ruval je sadno drevje in drevje po gozdih, razkrival strehe ter podrl več kozolcev. Prizadeti posestniki so nujno potrebni pomoči. Vihar je napravil več tisoč kron škodo. Poslance našega okraja prosimo, da pomagajo bednim posestnikom.

— **Romanje na sv. Višarje in Brezje.** Romarski vlak, ki je bil napovedan za 8. in 9. avgusta, se preloži na 22. in 23. avgusta in bo vozil po istem voznem redu, kot je bilo že napovedano. Vlak odide iz Kamnika v soboto, 22. avgusta ter se vrne 23. avgusta. Vozna cena je za vse postaje enaka, namreč 6 K 6 vin. Oglasiti se je treba vsaj do 9. avgusta. — P. Ananija Vračko, gvardijan, Kamnik, Kranjsko.

— **Hišna preiskava v Novem mestu.** Podpisani prosim slavno uredništvo, da blagovoli objaviti v svojem listu sledeče: Pod gorenjim naslovom je izšla v 162. št. vašega lista z dne 20. t. m. notica, v kateri trdi vaš dopisnik, da so se pogovarjale v neki tukajšnji gostilni začetkom tega meseca tri osebe o sarajevskem atentatu in da je med tem pogovorom rekla ena teh oseb: »V Sarajevo in Albanijo pojdi-mo«, da so bile imenovane tri osebe vsled tega zasledovane in po orožnikih ter glavarstvu zaslišane, da pa je bila konečno zadeva ustavljena, ker se je dokazalo, da pogovor ni imel slabe tendence. Med imeni teh treh oseb se nahaja tudi ime Mramor in začeli so sumničiti tudi mene, da sem bili v dotično afero zapleten. V dokaz, da nisem imel z dotično stvarjo nikoli ničesar opraviti, naj služi izjava tukajšnjega c. kr. okr. glavarstva, katero podajam uredništvu v originalu na razpolago in ki se glasi: »Gospod Franc Mramor, pravnik v Novem mestu. Na Vašo prošnjo se potrди, da nobena oseba z imenom Mramor ni bila tuuradno v preiskavi ali sploh zasllišana zaradi kake izjave glede sarajevskega atentata. — C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo, dne 23. ju-

lija 1914. — Rechbach. — Novo mesto, dne 23. julija 1914. Franc Mramor, abs. pravnik.

— **Ribniški pododbor S. D. Z.** opozarja še enkrat na prijateljski sestanek in skupno sv. obhajilo, ki se vrši 28. t. m. ob 8. uri. Vabljeni so vsi prijatelji društva! — **Skaručina.** Dne 23. t. m. opoldan je divjal tu močan vihar, ki se je naenkrat pojavil in trajal čez eno uro. Napravil je veliko škodo: Poškodoval strehe, odlrnil kozolce in nekatere prevrnil, izmetal iz njih žito; polomil ali izruval je veliko smrek. V tukajšnji cerkvi sv. Lucije je vrglo na tla okno, ki je razbilo svetilko pri stranskem oltarju. Vihar je pometal z dreves mnogo sadja in vrgel po tleh še ono žito, kolikor ga je stalo pokoncu. — V nedeljo, dne 26. t. m. je pri nas romarski shod sv. Lucije. Pobožni romarji se vabijo v obilnem številu.

— **Učiteljsko mesto** je razpisano na štirirazrednici v Žireh. Gotov in lahak postranski zaslužek na obrtni šoli znaša letno 640 kron. Risanja večji gg. učitelji lahko računajo na nadaljnje druge stranske dohodke. Prošnje je vložiti takoj.

— **Nesreča na železnici.** — **Čudežno oteč.** Dne 24. t. m. je šel 21letni delavec južne železnice Stefan Pramuš po železniškem tiru v bližini postaje Borovnice. Nenadoma je privozil tovorni vlak izza ovinka ter ga podrl na tla. Pramuš je padel tako srečno, da je obležal sredi med tračnicami in je vozil ves tovorni vlak preko njega. Sicer je dobil pri tem poškodbe, vendar pa ne smrtonosne, ter lahko govori kljub nesreči o sreči. Pripeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Zopet biseromašnik.** V začetku tega leta sta imela že dva odlična gospoda ljubljanske škofije biserno sv. mašo. Prihodnji četrtek, 30. julija pa bo preteklo 60 let, kar je bil preč. g. misijonar Karel Heidrich s svojimi tovariši v mašnika posvečen. Izmed vseh on edini še živi. Svojo biserno sv. mašo hoče skromni jubilar brez vsakega slavlja na tihem opraviti — Castivci in znanci njegovi pa častitamo in želimo preblegemu gospodu: naj ga Bog ohrani med nami in blagoslovi še mnogo let!

— **Pomiloščenje voditelja hrvatske seljačke stranke.** Kakor poročajo, je cesar ugodil prošnji hrvatskega saborskega poslanca Stjepana Radiča, vsled česar mu je odpuščena prisojena zaporna kazen. Posl. Stjepan Radič je bil namreč za časa volilnega gibanja na Hrvatskem obsojen, ker se je menda na nekem shodu dejansko izkazal nad nekim uradnim organom. Vsled te kazni so v saboru njegov mandat anulirali, a bil je soglasno zopet izvoljen v svojem volilnem okraju. Stjepan Radič je voditelj hrvatske seljačke stranke, ki ima kot prvo točko na svojem programu zvestost dinastiji in monarhiji. — **Reichspost** poroča, da se je za pomiloščenje Stjepana Radiča še kratko pred svojo smrtjo zanimal umorjeni nadvojvoda Fr a n c F e r d i n a n d in je to pomiloščenje smatral za zadnji čin svoje naklonjenosti, ki ga je izkazal pokojni prestolonaslednik zvestim Hrvatim.

— **Nesreča na železnici.** V Zagrebu je povozil vlak 52letnega železniškega čuvaja Gjura Gašparovića, ki zapuša ženo in dvoje otrok. Truplo je vlak popolnoma razmesaril.

— **Razpust mladinskega društva v Osijeku.** Policija je razpustila v Osijeku mladinski klub ter zaplenila knjige, blagajno in korespondenco, ker ni imelo društvo od vlade potrjenih pravil. Izvedli so tudi hišne preiskave pri društvenih funkcionarjih.

— **Abiturijentom** dajejo za »Akademsko društvo slovenskih tehnikov na Dunaju« v času počitnic pojasnila o tehničnem študiju: cand. ing. St. Dimnik (Ljubljana, Komenskega ulica št. 14), cand. chem. ing. Srečko Ferjančič (Bled, »Mirni dol«), cand. elektrotehn. Janko Zenko (Ljubljana, Hilsarjeva ulica 7).

— **Bogoskranstvo v Maji.** »Hrvatska« prinaša pismo župnika Gjura Barišića iz Maje, v katerem poroča, da so neznanici vložili v noči od 20. na 21. julija v zakristijo tamonjske katoliške cerkve, kjer so razmetali vso mašno obleko. V cerkvi sami so odprli tabernakelj in ciborium, pometali hostije po tleh, oltar razkriili in svečnike pometali. Tudi na drugih oltarjih so vse razmetali. Ukradenega pa ni bilo ničesar. To se je uradno konstatiralo. Vlomili torej niso bili navadni tatovi, temveč bržkone kakšni protikatoliški fanatiki, bržkone Srbi, kakor je »Hrvatska« prvotno že poročala.

— **Konkurz Kolenc v Mirni.** Kolenc je bil v Trebnjem pri sodišču kaznovan radi devastacije, kjer teče tudi proti njemu preiskava zaradi krive, torej ne v Novem mestu.

— **Pomožna bolniška blagajna v Kraju razglašena.** Ker se pri članih, oziroma bolnikih pomožne bolniške blagajne vedno bolj ponavljajo nerednosti, in sicer s tem, da hodijo bolniki z več bolniškimi listki za več tednov nazaj po bolniško podporo ter s tem postopanjem onemogočujejo redno uradovanje blagajne, vsled tega si

dovoljuje načelstvo pomožne bolniške blagajne opozoriti vse člane blagajne, oziroma bolnike, da vedno vsako soboto od 9. do 12. ure dopolne sproti dvignejo bolnišnico za pretekli teden boleznih nazaj, kakor to zahteva § 8., 2. del, 1. odstavek blag. pravil. V slučaju, da bi še kdo izmed bolnikov zahteval bolnišnico za dva ali več tednov nazaj, se mu tista ne bode izplačala za več kakor pretekli teden boleznih nazaj in se ga opozorilo na ta razglas, ki bode odslej znan v takih slučajih za blagajnično načelstvo merodajen.

— **Častno svetinjo** za štiridesetletno zvesto službovanje je prejel od deželnega predsedstva Lovrenc Dovžan, uslužbenec posestnika Ivan Renkoti iz Srednje vasi pri Begunjah na Gorenjskem.

— **Političen shod** se bo vršil v Škofji Loki jutri, v nedeljo, dne 26. t. m. ob desetih dopolne v Društvenem domu. Poročali bodo poslanci okraja. Razgovor se bode vršil zlasti o projektiranem vodovodu za kraje med Soro in Savo.

— **Iz pravosodne službe.** Pravosodni minister je preimenoval sodnika Jožefa Lenart iz Škofje Loke v Ljubljano, sodnik dr. Rudolf Silan je nameščen v Škofji Loki, sodnik dr. Avg. Munda pa v Radovljici. Sodnik Ernest Stöckl v Ljubljani je imenovan za okrajnega sodnika, okrajni sodnik dr. Frančišek Pompe v Ljubljani je imenovan za namestnika državnega pravdnika v Ljubljani.

— **V Dupljah** se ustanovi jutri, v nedeljo, podružnica »Slovenske Straže«. Govoril bo o delovanju »Slovenske Straže« njen predsednik, državni in deželni posl. g. prof. Evžen Jarc. — Pred shodom bo prva predstava v novem Domu. Spored: Govor iz zgodovine gledaliških predstav, deklamacija, igra »Kristofor«, venec narodnih pesmi in kuplet. Predstava se bode pričela ob treh popoldne.

— **Iz Št. Petra na Krasu.** Kakor je bilo v »Slovenču« že objavljeno, se je vsled smrti prestolonaslednika preložila javna telovadba notranjskih Orlov v Št. Petru na 30. avgusta t. l. Opozorjamo na važnost te prireditve in apeliramo na vse bratske odseke Notranjske, da se te prireditve gotovo udeležijo. Z ozirom na to, da je goriska telovadba odpadla, prosimo tudi druge kranjske odseke, da pohite dne 30. avgusta v Št. Peter. Dekleta v narodnih nošah dobrodošla.

— **Roko je odtrgalo tovarniškemu delavcu** v papirnici v Goricih v sredo zvečer, 23. t. m. Osemnajstletni Franc Zlebnik je hotel dejati jermen na kolo. Ko je na vrh obešeni jermen odvezal, ga je kolo prijelo in ga navilo nase. Vrtelo ga je tako dolgo, da se je do koščka vsa obleka raztrgala in se odtrgala pod komolcem desnica. Tedaj je šele odletel s kolesa. Našli so ga vsega golega, brez desnice v mlaki krvi — toda pri popolni zavesti. Dobil je poškodbe tudi na glavi in rebrih. Ponoči so ga odpeljali v bolnico.

— **Iz Leš pri Trzinu** se poroča: Letos smo prenovili sv. zavetniku Jakobu za godnjemu posvečeni oltar. V nedeljo ob desetih ga bode počastil naš rojak salezijanec dr. Josip Valjavec. Po njegovi maši bo imel g. deželni poslanec Janez Piber javen shod. Popoldne istega dne se bode v korist našim gasilcem vršilo srečkanje in kegljalo za žive kostrune. Svirala bo vrla godba s Seničnega.

— **Nevihla.** Dne 23. t. m. ob 12. uri 30 minut popoldne je izbruhnila v Novem mestu huda nevihta in dež je curkoma lil. V bližini Novega mesta je podrla več kozolcev, dreves in na bregu odkrilo tudi malo hišico Pirnata. Sadje je veliko trpelo, pod vsakim drevescem si videl debelo naloženi sad.

— **Tifus v Novem mestu.** Sedmi na legarju oboleli 18 let stari dijak Karol Rizmal iz Malih Braslovč v Savinjski dolini je obolel 7. julija in je prišel bolan iz Novega mesta v Braslovče. Rizmal je prešal hudo pljučnico na desni strani in ima dozdaj vsak dan 39,5 stopinj Celzija vročine.

— **Svinjska kuga** obstoja po uradnem oklicu v okrajih Kočevje, Krško, Logatec in Rudolfovo, svinjska rdečica pa v okrajih Krško, Kočevje, Rudolfovo in Črnomelj.

— **Pasji kontumac** je proglašen do preklica v kamniškem okraju, ker se je uradno dognala steklina pri dveh pseh, ki sta ugriznila 13 oseb. Psi morajo biti neopredeljeni na verigi ali pa morajo imeti nagobčnike, ki zabranjujejo ugrizenje in se morajo razun tega voditi na vrvi. Pse bodo popisali, nastavili pasji kataster in vse pse zaznamovali z uradnimi znamki. V javne prostore je prepovedano s seboj jemati pse. Uvedel se je torej v kamniškem okraju najstrožji kontumac.

Pristopa te k »Jugoslovanski Strokovni Zvezi«!

Ljubljanske novice.

lj »Šentpeterski Orel« v Ljubljani vladno vabi k javni telovadbi telovadne vrste, ki se vrši v sredo, dne 29. julija, ob 8. uri zvečer v telovadnici Ljudskega Doma.

lj **Opozarjamo na javno telovadno produkcijo**, ki jo priredi Šentpeterski »Orel« v sredo, dne 29. julija 1914 od pol 8. uri zvečer v telovadnici »Ljudskega doma«. Spored: 1. Nastop telovadne vrste (šest članov): a) bradlja; b) drog; c) skok v daljavo in višino; d) članske proste vaje za leto 1914; e) redovne vaje; f) vaje s palicami. — 2. Nastop deškega naraščaja: a) proste vaje; b) vaje s praporci; c) orodna telovadba; d) skupine. — 3. Nastop članov: a) proste vaje za leto 1914; b) vaje s palicami; c) orodna telovadba; d) vaditeljske proste vaje. — Pri produkciji sodeluje iz posebne prijaznosti orkester Šentpeterskega prosvetnega društva pod vodstvom g. jurista Hirschmanna. — Vstopnina: Sedeži 30 vin., stojišča po 10 vin.

lj **Telovadna produkcija damskega telovadnega odseka »Šentpeterskega Orla«** je v terek prav krasno izpadla. Številno občinstvo, pretežno večina gospa in gospodičen, je burno aplavdirala vsako telovadno točko. Več vaj so morale pogumne telovadke ponavljati. Posebno so občinstvu ugajale letošnje proste vaje članic, ki so izzvale vihar aplavza. Spored članic je spretno vodil brat Pavle Kržan, gojenke pa brat Lojze Lekan. Tudi društveni orkester je častno rešil svojo nalogo. Produkcija je rodila, da se je več novih gospodičen izrazilo, da žele biti sprejete v damski telovadni odsek. Pristopite! Telovadne ure se vrše za članice ob torkih in petkih ob 8. uri zvečer, za gojenke v ponedeljkih in četrkih ob 6. uri popoldne; te dneve se tudi sprejema nove članice in gojenke.

lj **Vincencijeva konferenca karmelske Matere božje za Vodmat — Selo — Moste** priredi vrtno veselico dne 26. julija 1914 točno ob 4. uri popoldne pri gosp. županu Oražmu na Selu. — Na sporedu je: godba, srečolov, različni paviljoni in drugo. — Vstopnina 30 vin. — Čisti dobiček je namenjen za otroško zavetišče in za razne druge dobrodelne namene.

lj **Nogometna tekma.** V nedeljo ob pol 6. uri popoldne se vrši na igrišču »Ilirije« nogometna tekma med kluboma »Slovan« in »Olimpija«. Oba kluba sta znana iz zadnjih klasijskih tekem z »Ilirijo«, kjer sta odnesla razmeroma dobre rezultate. Ker sta se pa od tedaj spopolnila in so se po možnosti odpravili razni nedostatk v moštvo, obeta tekma biti zanimiva in zelo napeta! Vstopnina: sedež 1 K, stojišča 40 vin., dijaško in vojaško stojišča 20 vin.

lj **Veliki cirkus Charles v Ljubljani.** Gostovanje Charlesovega cirkusa se prične v Ljubljani 4. avgusta. Kot poročajo, je ta cirkus osnovan na podlagi popolnoma novih načel in moderne naziranja, ki daleko prekaša zastarelo mnenje, da spadajo v cirkus samo konji in plesačice na vrveh. Pojm »cirkus« dobiva pri Charlesu popolnoma novo osveženo obliko. Ime Charles pomenja veliko množico ljudi in živali iz vseh delov sveta in plemen, to ime pomenja pa tudi gibanje popolnega kompliciranega aparata, fino sestavljenega mehanizma, ki funkcionira tako korektno, da se čudi lajih v mnenju, da vidi pravi čudež. »Charles« — pisalni in računski stroji ropotajo, telefoni zvone, diktofoni brenče, cestne lokomotive puhajo v zrak in težki dinami podpirajo koncert tega velekapitalističnega milijonskega obrata. To ni noben cirkus, kakršnih smo vajeni, to se pravi izkoriščanje vseh najnovejših tehničnih pridobitev. Tu se nudi pregled vseh petih delov sveta, to je veliko mesto, ki je bolj madnarodno kakor največja trgovska metropola. V tem podjetju je vsakdo na svojem mestu. S tremi posebnimi vlaki se vozi od kraja do kraja in povsod doživlja nove triume, kajti kar se tiče cirkuške umetnosti je edini svoje vrste.

lj **Mahrova šola v Ljubljani** je letos dovršila 80. učno leto. Zavod je ta čas obiskovalo 13.177 gojencev.

lj **Umrl** je znani 74letni vpokojeni nadporočnik in hišni posestnik Gvidon Stedry. Rajnik se je udeležil leta 1866. avstro-pruske vojske.

lj **Ubegla prisiljenca.** Včeraj sta pobegla od poglodeljalnih del v Ljubljani dva prisiljenca, znana cigana. Prvi je Janez Brajdič, rojen 27. januarja leta 1888. v Šmihelu — Stopiče, pristojen v Dobrovo na Dolenskem, drugi je pa Gregor Hudorovič, rojen v Dobrovi 12. maja leta 1895., pristojen v Dobernič. To sta onadva cigana, ki sta letos že pobegnili iz zaporov okrajnega sodišča v Žužemberku.

lj **Izpred deželnega sodišča.** Pretekli teden v soboto je bil obsojen 16letni mizarski pomočnik Karel Sitar na štiri tedne ječe, ker je odobral umor prestolonaslednika z besedami: »Prav je, ker ga je! Ta je tisti, ki je naš školski zlat pre-

povedal!« Sodišče mu je prisodilo milejšo kazen radi tega, ker je takoj, ko je bil opozorjen, kaj govori, obžaloval izgovorjeno besedo. — V četrtek se je radi istega pregreška zagovarjal Adolf Perko, ki je rekel z ozirom na sarajevski zločin: »Je že vedel, zakaj ga je! Prav je!« Klical je tudi: »Eviva Italija! In Eviva republika!« Sodišče mu je prisodilo 14 mesecev navadne ječe. — 64 let stari Matevž Kepic pa je bil tudi obsojen na dva meseca ječe, ker je odobral umor pokojnega prestolonaslednika ter rabil nedostojne besede.

lj **Za priboljšek.** 41 letni malopridnež Franc Frühauf, rodom iz Pusternwalda na Zg. Štajerskem, je nazadnje odsedel zaradi javnega nasilstva 10 mesečni zapor, in ko je tega sedaj prešal, so ga oddali za priboljšek še v prisilno delavnico.

lj **Najdene stvari** v času od 16. do 20. julija 1914: 1 škatlja ogrskih cigaret; 1 denarnica z 22 K 89 vin.; 1 pletena denarnica (mošnja) z 3 K 18 vin.; 1 zlata zaponka (broša) z moško fotografijo, najdena 14. junija 1914; 1 staro kolo znamka »Ramblers«. — Izgubljene stvari v času od 16. do 20. julija 1914: 1 zlata zaponka (broša) s 3 perlamii; 1 srebrna ura s športno verigo tula; 2 bankovca po 10 K; 1 bankovec za 50 K; 1 črna denarnica z 28 K 50 vin. — Ljubljana, dne 21. julija 1914. C. kr. policijsko ravateljstvo.

lj **Ujel se je.** Pred kratkim smo poročali, da sta v zaporni čevljarški delavnici pri tukajšnjem okrajnem sodišču znana potepuha Anton Novak in Leopold Pajsar pokradla več usnja in ščetin ter to ponujala nekemu čevljarju. Ko je o tem izvedela policija, je napravila za njima lov ter Novaka, kateri je dejal, da je usnje dobil v »Betlehemu«, ujela in izročila sodišču. Pajsar se je bil pa za enkrat izmazal. Ker mu je pa pošel drobiž, je prišel na magistrat in prav ponižno prosil podpore, katero je tudi dobil in bode z njo dalje časa preskrbljen, kakor je mislil. Ker so na magistratu o tej zadevi nekaj čuli, so se informirali telefonično na državni policiji, katera je odposlala takoj varnostnega organa, ki je Pajsarja aretoval in odvedel na policijsko ravateljstvo, odkoder so tudi tega poslali za Novakom v »Betlehem«.

lj **Nadebuden deček.** Danes dopoldne se je na Vodnikovem trgu na stojnici galanterijskega blaga Ivana Cizela nekemu kmečkemu fantu tako dopadel žepni nož, da ga je ukradel. Dečka je pa prodajalec opazil in ga izročil stražniku. Za kazen je dobil tri dni policijskega zavora.

Štajerske novice.

š **Poskušen samoumor pionirja.** Na graškem glavnem kolodvoru se je hotel s službeno puško ustreliti pionir Friderik Petz iz Ptuja. Težko ranjenega so spravili v graško bolnico.

š **Požara.** Posesniku Gašparju Potočniku pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je te dni ogenj uničil vsa poslopja. Škoda je precejšnja. — Enega zadnjih dni je iz neznanega vzroka nastal ogenj v hiši posestnika Ant. Schmiermaula v Orehovi vasi pri Mariboru. V tej hiši je stanovala najemnica Marija Potočnik. Stekla je v gorečo hišo in hotela rešiti nekatere stvari. Pri tem se ji je vnela obleka. Na pomoč ji je tekel orožniški stražmojster Planinc iz Ljutomer, ki se nahaja tam na dopustu. Že sta bila pri vratih, ko se je naenkrat vdrl strop in pokopal oba pod seboj. Z veliko težavo so ju rešili smrti. Oba sta dobila hude opekline.

š **Utonil** je v Dravi pri Mariboru devetletni sinček železniškega sprevodnika Schmiedmajerja.

š **Nesreča.** Z nekega drevesa je padel v Drakšljah pri Veliki Nedelji kmečki sin Martin Meško. Zlomil si je obe roki na laktech. Spravili so ga v bolnišnico v Gradec.

š **Himen.** V sredo dne 22. julija se je na Ponikvi ob južni železnici poročil g. Ivan Ašič, notarski koncipient pri g. Firbasu v Mariboru, z gđ. Anico Majcen, hčerko vpokojenega profesorja Gabriela Majcen. Poročni akt je izvršil ženinov brat č. g. Maks Ašič, kaplan na Ponikvi. Bilo srečno!

š **Up Savinjske doline uničen.** V četrtek v prvih popoldanskih urah je nastalo na čelem Spodnjem Štajerskem hudo neurje, ki je napravilo ogromno škodo. Na stotine sadnih dreves je polomljenih, žito, ki je še bilo na polju, je iztepeno, koroza pomandrana. Posebno žalostna poročila prihajajo iz Savinjske doline. Hmelj je skoro docela uničen. Le malo je zavetnih krajev, ki niso prizadeti. Hmeljski drogi ležijo po tleh, cvetje — sad je uničen, up hmeljarjev je za eno leto izgubljen. Škode je samo na hmelju več sto tisoč kron. — Iz Celja se nam poroča, da je poslanec savinjske doline dr. Anton Korošec si dne 24. julija popoldne ogledal škodo v najhuje prizadetih krajih.

š **Samomora.** V Vičancih pri Veliki Nedelji se je obesil 25letni fant Anton Kr-

gula. Bil je navdušen pristaša »Stajerca«. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. — V Mariboru si je prerežala vrat 37letna žena trgovskega sluga Ana Beigott. Nasli so jo mrtvo. Vzrok samoumora ni znan.

Š Sv. Miklavž pri št. Jurju pod Taborom. Potnik, ki hodi ali se vozi po Savinjski dolini, se ozira na desno in levo po krasnih savinjskih gorah, hribih in planinah. Ako si na poti iz št. Pavla proti Vranskem, vidiš na levo na prijaznem hričku se bliščati malo cerkvico sv. Miklavža. Na tem hričku se je obhajala slovesnost lepe nedelje dne 12. julija, ki je privabila izredno veliko ljudstva iz domače in iz petih bližnjih župnij. Izvedelo se je, da pride tjakaj neumorno delavni njihov poslanec g. dr. Korošec. Vodil je najprej nad eno uro trajajočo teoforično procesijo, potem pa v krasnem govoru orisal v markantnih potezah čednostno življenje prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove mu do smrti zveste soproge vojvodinje Zofije Hohenberg. Po cerkvenem opravilu otvoril domači g. župan javno zborovanje ter pozdravi v vznesenih besedah načelnika državnog in deželnozbornskega slovenskega kluba preč. g. dr. Korošca in njegovega spremljevalca drž. in deželnega poslanca g. Fr. Piška. Nato podeli najprej besedo g. dr. Korošcu, ki v kratkih, pa jedrnatih besedah oriše razmerje pokojnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda do hrvaško-slovenske delegacije posebej ter sploh njegovo naklonjenost do hrvaško-slovenskega naroda. Ljubil je vse narode, toda hrvaško-slovenski mu je bil posebej še pri srcu. To je bil tudi vzrok njegove smrti. Velikosrbski sanjači ne marajo v monarhiji trpeti srečnih in zadovoljnih Jugoslovancev, ker jih potem ne morejo nahajskati proti dinastiji. Torej mora pasti nedolžni žrtev kot nositelj vzvišene velikoavstrijske ideje, ki ima namen, dati pravico vsem svojim narodom. On ni sovražil nobenega naroda, tudi Srbov ne. Saj je prav on bil, ki je s svojim vplivom odvrnil od Srbije grozeči ji pogin. Bil je pa ovira velikosrbskim težnjam, torej mora pasti za vsako ceno, četudi potom zverinskega zločina. Srbi ne marajo Slovencev in Hrvatov, ker so katoličani. Oni so nas že, kolikor je v njihovi ideji, prodali ali izdali deloma Madjarom, deloma Nemcem in pa Italijanom. Da le oni dobijo Bosno, Hercegovino in morda še Dalmacijo, potem — Slovenec in Hrvat pojdi k vragu! Voditelji slovensko-hrvatskega naroda vedo, kje je njihovo mesto, zato se borijo in se bodo borili neprenehoma pod staro devizo: Vse za vero, dom, cesarja! Kaj sedaj, ko smo izgubili očetovsko naklonjenega zaščitnika pri kroni? Ne omahovati! Temveč glave pokonci! Naš narod je žilav in jeklen. Še z večjo marljivostjo in vztrajnostjo naprej po potu umskega in političnega izobraževanja ter gospodarskega napredka. Zmaga bo naša, kar Bog daj in sreča junaška! G. predsednik se zahvali govorniku za njegov trud in posebej še za državno pomoč, ki jo je izposloval svojim volilcem (pa tudi takim, ki ga niso volili). Med pokanjem topičev so govorniku nasproti hrumeli viharji živio-klici. Državni in deželni poslanec g. Fr. Pišek poda — ker je že pozna ura — nakratko uspehe delovanja naših poslancev tako v državnem, kakor tudi še posebej v deželnem zboru, razloži pomen obstrukcije, vzroke, način in uspehe, pa tudi žrtve od strani obstruirajočih poslancev. Tudi temu govorniku se predsednik v prisrčnih besedah zahvali in zborovalci mu med pokanjem topičev kličejo gromoviti živio! Uvodoma, med odmorom kakor tudi ob koncu je pa slavni šentjurski pevski zbor pod vodstvom organista g. Drolca dovršeno prednašal troje skladb za mešan zbor.

Š V preiskavi je v Laškem trgu c. kr. užitninsko - davčni uslužbenec Vinko Pli-veršek, ker je obdolžen, da je odobral sarajevski umor.

Š Aretaciji. V šostanju so aretirali 17-letno ciganko Lizo Jungwirt, ker je izvršila več tatvin. — Istotam so aretirali zaradi raznih tatvin in goljufij nekega Ivana Sprema s Hrvatskega.

Š Ubil se je v pijanosti. V Družmirju pri šostanju je v pijanosti padel s poda tesar Franc Lenko. Dobil je tako hude poškodbe, da je vsled njih umrl.

Š Morilec alkohol. V neki gostilni v šostanju so popivali fantje. V pijanosti so se sprli in stekli. Neki Anton Dren in Janez Duh sta bila v pretepu smrtno nevarno ranjena.

Š Napad na vojaško skladišče v Celju? Poroča se nam iz Celja: V eni zadnjih noči je bil izvršen od neznanih zlikovcev napad na vojaško stražo pri vojaških skladiščih v okolici Celja. Proti straži se je metalo kamenje in se celo streljalo. Straža je večkrat ustrelila. Ko so okolično preiskali, so zlikovci že pobeželi.

Š Stekel pes je v Mariboru obgrizel občinskega svetovalec Jožefa Franca in dva njegova uslužbenca. Psi so ustrelili in dognali, da je bil stekel. Vse tri obgrizene so spravili takoj v Pasteurjev zavod na Dunaju.

Š Muhe smrtno nevarno opikale dve ženski. Marijo Krajnc in Ano Šerak na Bregu pri Celju so mesne muhe hudo opikale na nekem izletu. Muhe so obe ženski na poti proti domu zasledovale. Dvomi prišedši, ste morali poklicati zdravnika, ki je konstatiral zastrupljenje krvi.

Š Avtomobilska zveza Ptuj — Sv. Jurij ob Ščavnici — Ljutomer. Kakor se nam poroča, namerava neka družba izvesti med Ptujem, Sv. Jurjem ob Ščavnici in Ljutomerom avtomobilsko zvezo. To bi bilo za te kraje, ki so skoraj popolnoma izločeni od prometa, velike koristi. Nekateri krasni kraji, ki ležijo v tej okolici, so po več ur oddaljeni od železniških postaj. Želeti bi bilo, da bi družbo, ki namerava avtomobilski promet izvesti, podpirale pristojne občine in okrajni zastopi.

Š Ptujski sejmi. Na konjski in goveji sejem dne 21. julija se je priglasilo 142 konjev in 906 govedi. Na svinjski sejem dne 22. julija pa se je priglasilo 644 svinj. Prihodnji konjski in goveji sejem se vrši dne 4. in 5. avgusta, prihodnji svinjski sejem pa dne 29. julija ter 4. avgusta 1914.

Š Novo veteransko društvo so ustanovili v Mariburgu.

Š Slaba letina nas čaka v ptujskem okraju. Deževanje zadnjih tednov je napravilo ogromno škodo. Vinogradi, ki so v začetku tako lepo kazali, so pod vednim deževjem hudo trpeli. Zadnje dni pa je deževje v haloških gorah napravilo naravnost ogromno škodo. V mnogih krajih je zemlja z deli vinogradov, s poslopji, viničarijami, prešami itd. zdrsnila v dolino. Tudi mnogo cest je uničenih. Drava je parkrat hudo narasla in napravila posebno po hajdinski župniji in v Slovenji vasi pri Ptuj ter po ostalem Dravskem polju ogromno škodo. Beda prebivalstva je velika in pomoč nujno potrebna.

Š Slovenski dijaki v Osijeku. Hrvatski listi poročajo, da so v sredo popoldne pripluli s čolnom po Dravi v Osijek štirje slovenski dijaki, ki so se napotili na poučno ekskurzijo po Dravi in Donavi do Oršove. Dovoljenje za to so menda dobili od samega min. predsednika grofa Stürgkha. Odšli so iz Radgone v sredo, dne 15. t. m., a so se morali zadrževati v Vržeju, Muraszerdalyju, Legradu, Baresi in Mikolju, največ zaradi tega, ker jim je prve dni zelo nagajalo deževno vreme. V Osijeku jih je sprejel neki tamošnji učitelj. Pogumni dijaki so: maturant Vinko Čremošnik, učit. pripravnik Maks Dominkus, maturant Vekoslav Menhard in pravnik Maks Menhard.

Zadnje vesti.

Srbija odgovori najbrže danes ob 3.

Rusija posredovala za Srbijo, a brezuspešno.

Vsi skupni ministri v Ischlu zbrani.

Pripravi se vojni proglas.

NALOG BARONU GIESLU.

Dunaj. (Uradno.) Baron Giesl je dobil nalog zapustiti z vsem osebnim poslatištvom v Srbijo, ako bi srbska vlada do danes ob 6. uri na avstrijsko noto ne odgovorila s tem, da vse težkoče brezpogojno sprejme.

GESARSKI RAZGLAS.

Dunaj. V slučaju, če bo srbski odgovor negativen ali pa nezadovoljiv, izide jutri zvečer poseben cesarjev manifest, ki bo pozivljaval rezerviste pod orožje in razložil avstrijskim narodom vzroke, ki vedejo Avstrijo v boj proti Srbiji.

KAJ PRAVI SRBSKI TISKOVNI URAD? Belgrad. Srbski tiskovni urad izjavlja, da Rusija in Francoska ne bosta nikdar pustili, da bi Avstro-Ogrska uničila Srbijo.

ODGOVOR SRBIJE.

Belgrad. Srbija bo izročila odgovor na avstro-ogrsko noto bržkone že ob treh popoldne. Po končanem ministrskem svetu, ki se je vršil pod predsedstvom prestolonaslednika Aleksandra, so prišli v ministrski svet voditelji opozicije ter izjavili, da stoje v danem položaju popolnoma na strani vlade. V Belgradu se vrše velike vojaške priprave, neprestano se vrše razni transporti v notranjost dežele. Državno zalogo zlata in srebra, ki je bila v Belgradu, so odpeljali na štirih vozeh v notranjost deželo.

NEMČIJA IN AVSTRO-OGRSKA.

Pariz. Nemški poslanik Schöll se je izjavil v francoskem zunanjem uradu, da se Nemčija popolnoma strinja z avstro-ogrsko noto ter upa, da se bo spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo lokaliziral na te dve državi sami. Ako se bo vmešavala kakva moč, je gotovo, da se bo mednarodna napetost povečala. — »Echo de Paris« pripominja k temu, da pomenja ta korak nemškega poslanika grožnjo, češ, ako ne pu-

stite, da bo Avstrija »razbila« Srbijo, bo ste imeli opravka tudi z Nemčijo. Trozveza se je h koraku v Belgradu popolnoma tiho in prikrito pripravila. Še v začetku tega tedna se je francoskemu poslaniku na Dunaju izjavilo od avstrijske vladne strani, da bo avstro-ogrsko nota v spravljivi obliki sestavljena. Medtem pa je že tudi Nemčija ukrenila odredbe, ki so zelo podobne onim iz l. 1911. Tudi italijanska diplomacija je kazala popolno molčečnost o namerah Avstro-Ogrske, in sedaj se zelo razpravlja dejstvo, da je Italija pred dnevi vpoklicala 100.000 rezervistov. Korak Avstro-Ogrske dne 23. junija je storjen zelo premisljeno v trenutku, ko je na Angleškem ulstrsko gibanje na višini in ko imajo v Peterburgu dovolj opravka z ruskimi stavkarskimi in revolucionarnimi izgredi.

RUSIJA IN FRANCIJA.

Pariz. Iz informiranih krogov poročajo, da se je Poincaré dogovoril z ruskim carjem povodom svojega obiska v Peterburgu glede kakega eventualnega diplomatskega koraka Avstro-Ogrske v Srbiji. Ob tej priliki je bilo tudi sklenjeno, da Rusija premesti šest novih armadnih zborov k avstro-ogrski meji. — Tako v Parizu kakor v Peterburgu se situacija presoja pesimistično, ker prevladuje povsod mnenje, da Srbija ne bo ugodila avstro-ogrski zahtevi.

RUSIJA JE ZA NOTO VEDELA?

Peterburg. Ruska vlada je za noto že v terek izvedela, in sicer iz Belgrada. Kako so jo v Belgradu izvedeli, je seveda tajnost. S tem se vjema vest, da so vodilni krogi avstrijsko noto baje hladno sprejeli. Poincarés in Sasonov sta se potem takoj o položaju posvetovala.

RUSIJA NAZANJA OFICIELNO, DA SE BO V AVSTRIJSKO-SRBSKI KONFLIKT VMEŠALA.

London. »Reuter« poroča iz Peterburga: Ruski ministrski svet, ki je trajal skozi štiri ure, je, kakor se zatrjuje, sklenil direktno intervenirati, predlagajoč Avstriji, da podaljša termin za odgovor na njeno noto, da more evropska diplomacija zavzeti stališče.

Peterburg. (Ruski brzojavni urad.) Uradni organ ruske vlade priobčuje sledeči komunik: Carska vlada je zelo prizadeta vsled nenadnih dogodkov in ultimata, ki ga je izročila Avstro-Ogrska Srbiji, zasleduje konflikt med Avstro-Ogrsko in Srbijo s pozornostjo in izjavlja, da Rusija ne more ostati indiferentna.

POSREDOVANJE RUSIJE.

Dunaj. Ruski poslanik je danes interveniral v zunanjem ministrstvu za podaljšanje roka, stavljenega Srbiji. To pa je popolnoma izključeno. Razpoloženje je mirno, a energično.

Dunaj. Namestnik ruskega poslanika Kudašev je danes posredoval v zunanjem ministrstvu, da bi se podaljšal rok za odgovor Srbiji. Odgovorilo pa se mu je, da to ni več mogoče.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

Išl. Tu se bo vršila konferenca skupnih ministrov pod predsedstvom cesarja. Kakor znano, so v Išlu skupni ministri Bilinski, Berchtold in Kroatin.

ŠEF SRBSKEGA GENERALNEGA ŠTABA VOJVODA PUTNIK ARETO, VAN OD AVSTRIJSKE POLICIJE.

Gradec. Šef srbskega generalnega štaba vojvoda Putnik se je zdravil v kopališču v Gleichenbergu. Včeraj je došel k njemu poseben srbski kurir, ki mu je poročal o avstro-ogrski noti ter mu prinesel tudi ukaz, naj takoj odpotuje v Srbijo. Putnik se je odpeljal na postajo Feldbach državne železnice, da bi se odpeljal z brzovlakom preko Ogrske v Srbijo, a je brzovlak zamudil. Čakal je zato prihodnjega vlaka in se odpeljal namesto proti Ogrski ravno v nasprotno smer — proti Gradcu. V Gradcu pa ga je na južnem kolodvoru danes ob pol 11. uri dopoldne prišla policija in odpeljala na policijski urad, da se legitimira. Na ta način vojvoda Putnik, šef srbskega generalnega štaba, ne bo mogel dospeti v Belgrad danes do 6. ure zvečer, ko bo kriza že nastopila.

Gradec. Srbski general Putnik, ki je bival s svojo hčerjo v letovišču Gleichenberg, se je odpeljal ob tri četrt na 2. uro iz Gradca direktno v Belgrad.

GESARJEVA BESEDA.

Dunaj. Cesar se je napram neki osebnosti, ki je bila danes pri njem v avdijenci, izrazil: »Upam, da se izognemo krvavemu konfliktu, toda besedo ima sedaj Srbija.«

SRBSKA SKUPŠČINA.

Belgrad. Včeraj je zboroval ministrski svet, ki je sklenil, da z ozirom na avstro-ogrsko noto skliče skupščino k izredni seji dne 26. t. m., ker je pozneje dalje časa ne bo mogoče sklicati.

FRANCOSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Pariz. Francoski ministrski predsednik Viviani se je vrnil s svojega potovanja v Pariz nazaj.

NEMŠKI GLASOVI.

Berolin. Intervencija Rusije pomenja ogroženje evropskega miru. Sodijo, da bo treba v slučaju, da Avstro-Ogrska ne sprejme posredovanja Rusije glede podaljšanja roka za odgovor Srbije, danes zvečer ali največ jutri zjutraj že računati z vojnimi dogodki.

IZ IŠLA.

Išl. Semkaj sta dospela zunanji minister grof Berchtold in vojni minister Kroatin. Od tu bo tudi izdana v slučaju, da bo odgovor Srbije nezadovoljiv, vojna napoved Srbiji in manifest prebivalstvu.

CESAR VILJEM.

Berolin. Cesar Viljem bo svoje sevrno potovanje prekinil in se vrnil v Berlin.

VEHEMENTNA PISAVA FRANCOSKIH LISTOV.

Pariz. »Temps« imenuje avstrijsko noto »dokument brez zglede«. Med desetimi pogoji ni enega, ki bi ga Srbija mogla sprejeti, ne da bi se odrekla svoje neodvisnosti. Konflikt ni več avstro-srbski, ampak je evropski.

AVSTRIJSKO IN BULGARSKO POSLANIŠTVO V BELGRADU ZASTRAŽENI.

Belgrad. Avstrijsko in bulgarsko poslanštvo v Belgradu sta zastraženi. Mir in red se dozdaj nista kršila. Več listov je bilo zaplenjenih.

PANSLOVANSKA MANIFESTACIJA.

Peterburg. Tu se vrši v par dneh velika panslovanska manifestacija. Vlada jo je dovolila.

GRČIJA MOBILIZIRA?

Sofija. 21. t. m. je došel v Xanthi vlak iz Grčije. Najbrž Grčija mobilizuje. V Drami vadi ena divizija.

BORZA.

Dunaj. Borza je kljub vestem, da Rusija v sporu med Avstro-Ogrsko in Srbijo ne bo ostala indiferentna, delovala primeroma dobro. Kurzi so se le malo znižali.

MOČ ARMADE ALBANSKEGA KRALJA.

Milan. Glasom poročila »Corriere della sera« razpolaga sedaj albanski vladar s približno 2000 mož in 20 topovi. Viljemovo vojsko tvori: 500 rumunskih prostovoljcev, ostali del armade pa avstrijski in nemški prostovoljci, Malisori, orožniki in nacionalisti.

STAVKARSKO GIBANJE V ITALIJI.

Rim. Železničarski sindikat je sklenil, da se generalna stavka odloži na nedoločen čas.

SAMOUOMOR ZDRAVNIKA.

Gradec. Zdravnik dr. Adolf Weinberger je izvršil samoumor zaradi neozdravljive bolezni. Skočil je skozi okno svojega stanovanja in obležal mrtev. Bil je v 60. letu starosti.

IZDAJATELJ »GRAŽDANINA« UMRL.

Peterburg. Izdajatelj »Graždanina« knez Meščerskij je umrl.

SODNO IMENOVANJE.

Dunaj. Sodnika sta postala avskultant Štefan Vodusek in dr. Ivan Jančič.

Tik pred sklepom lista.

Mir? .

SRBIJA SPREJME ZAhteVE AVSTRO-OGRSKE.

Dunaj. »Neue Freie Presse« poroča, da je mir zagotovljen in da sprejme Srbija vse zahteve Avstro-Ogrske. — Budimpeštanski »Az Est« poroča, da sprejme Srbija zahteve Avstro-Ogrske s protestom.

Cerkveni vestnik.

AVSTRIJCI NA EVHARISTIČNEM KONGRESU V LURDU.

Dne 21. t. m. zjutraj ob 7. uri je došla v Lurd skupina iz Avstrije. Po številu je sicer majhna, sestoji pa iz prav preprostih, pa tudi najodličnejših oseb tako: n. pr. najdemo med kongresisti eksc. grofico Berchtold, ministrovo soprogo z Dunaja, princezino Lichtenstein, grofovsko družino Czernin iz Češke in več drugih grofovskih rodbin iz raznih krajev Avstrije. Na tem potu so se sešle razne narodnosti, n. pr. v enem kupeju, obsegajočem 6 oseb, smo zadeli skupaj en Poljak, ena Čehinja, en Rumunec, ena Rusinja, en Nemec in en Slovenec, kateri je pri skupnem avstrijskem vlaku edini. In poleg tolike različ-

nosti vlada med romarji najboljša razpoloženje in pravo prijateljstvo, saj je vse privredila na ta svet kraj ljubezen do Marije in do presv. Rešnjega Telesa.

Med potjo smo obiskali razna slovita mesta (n. pr. Inomst, božjo pot Einsiedeln, Zürich, Genovo, Lyon itd.), povsod brez vsake najmanjše nesreče; danes ponoči pa smo v Toulouse komaj odšli veliki nesreči. Ravno pred našim prihodom sta tam skupaj zadela dva vlaka, pri kateri nesreči je baje 8 oseb mrtvih. Ko smo došli do omenjenega mesta, nismo smeli privoziti na postajo; skoro vsi smo sladko počivali, kar se pa začne nekaj nemir in v tem zaslišmo, da moramo izstopiti in prestopiti na drug vlak, pripravljen na drugi strani; tam smo videli strašen prizor: polno na drobno razbitih železniških voz, mnogo močno poškodovanih. Vsi smo hvalili Boga, da nas nesreča ni zadela.

Ko smo došli v Lurd, nas je pač prva pot peljala k lurski votlini. Danes je že v Lurdu vse polno življenja; tujci-kongresisti prihajajo neprenehoma od vseh strani kar v trumah. Domačini so pa vsi na delu, kako bi lepše z zastavami in cvetlicami okrasili pota, kjer bodo brezštevne množice, zbrane iz celega sveta, proslavljale in častile evharističnega Jezusa.

Koroške novice.

Velik vlom v celovško trgovino z dramami in samoumor sestre ukradenca. Pred nedolгим časom se je poizkusil vlom v trgovino z urami Josipa Mairingerja na Sadnem trgu v Celovcu, kateremu poizkusu je v četrtek zjutraj sledilo dejanje. Dva možakarja s precej močnim telesnim ustrojem, oba pokrita s širokokrajnima temnima klobukoma, po tipusu najbrže dva Laha, ki sta že prejšnji dan opazovala to trgovino, sta ob pol 5. uri zjutraj odprla z vitrihom trgovino. Potem sta utrla stelena vrata in vzela ure, verižice, prstane in druge vrednostne predmete, nakar sta zopet po ravnoisti poti odšla in zaprla trgovino. Nato sta hitela čez Sadni trg in Dirkališko ulico, pri čemur sta nekateri ukradene krasotne predmete, n. pr. z briljanti obloženo zlato uro, verižico in prstan izgubila. V nasproti se nahajajoči hiši je neka dama začutila šum, gledala z okna, kako sta vlomilca prišla iz trgovine in se oddaljila. Opazila je tudi tretjega moža, ki je zasledoval celo epizodo. Gospa je naročila hišnemu oskrbniku, naj takoj poišče stražnika, ki je došel s svojim psom »Aldo«. Pes je nekaj časa sledil tatovoma, potem pa, ko se je zbralo preveč psov, ni mogel več vršiti prave naloge. Tatova sta uradila 31 ur za gospode, 55 zlatih ur za dame in več zlatih verižic. Iz izložbe sta vzela več srebrnih ur, verižic in obeskov. Lastnik trgovine, Mairinger, ki se po opravih pa tudi na odpočitku mudi na Zgornjem Avstrijskem, je zavarovan zoper vlom. — V zvezi s tem vlomom je tudi samoumor sestre ukradenega urarja, Terezija Mairinger, ki se je po izvršeni tatvini obesila na podstrešju.

Razne stvari.

Lečenje idiotizma. Na dan sv. Petra in Pavla je predaval Rus dr. Voronov v Zdravniški akademiji v Parizu, kako se dá lečiti telesna nerazvitost otrok in idiotizem. Davno je znano, da je oboje bolezen, ki ima svoj postanek v nezadostnem delovanju izvestne žleze. Otroci s to hibo so na oči starikasti, zaspani, njih kretnje medle, s težavo govoré, ne rastejo ter razumevajo malo ali slabo zunanje vtiske. Njih možgani so kakor obteženi, noče se jim delovati. Izvlečki iz imenovane žleze pa izboljšajo njih stanje, ali kakor hitro se preneha z zdravljenjem, padejo v prejšnje stanje na veliko žalost svojih roditeljev. Štirinajstleten tak deček je prišel v Nici k dr. Voronovu, da bi ga ozdravil. Bilo je jasno, da bi ga bilo moči ozdraviti, ko bi se mu dal zdrav organ, v katerem je izvirek njegove bolezni. Ali kje naj ga vzame? Dr. Voronov je predlagal dečkovim staršem, naj si dá vsak izrezati del obrambne žleze in jo žrtvuje v zdravljenje sinova. Ali starši niso sprejeli zdravnikovega predloga. Tedaj pade dr. Voronov v glavo srečna ali jako smela misel. V svojem laboratoriju je negoval mlado opico iz rodu pavijanov. Dr. Voronov se je odločil, da ji vzame del rečene žleze in jo prenese na dečka. Operacijo je izvršil v Nici v bolnici ob navzočnosti 17 zdravnikov. Ko so bili pri dečku odprli tisto mesto, kjer je obrambna žleza, so našli, da je bil nje levi in srednji del tenak, skoraj brezkrven traček. Del pavijanove žleze je zdravnik prišil bolniku in rano na koži zaprl. Prenesena žleza se je zrastle z dečkovno žlezo, začela je delovati, in bolnikovo stanje se je kmalu izboljšalo. Njegovo lice je naglo izgubilo rumeno barvo, nos in ustnice napihnenost, oval oblička se je podaljšal, deček se je oživil, je začel hurke uganjati in se šaliti. Vsi njegovi učitelji so trdili, da

se njegova nadarjenost razvija rapidno. To je konstatiral tudi bordeauxski vseučiliški profesor Hobbes, ki je vsakih štirinajst dni obiskoval dečka. Kakor duševno se je deček začel razvijati tudi telesno. — Francoski akademiki so iznajdbo ruskega zdravnika vzeli na znanje z burnim ploskanjem.

Rasputin. Prerok in čarovnik Rasputin. Njegovo pravo ime je Novič. Grigorij Rasputin mu pravi ljudstvo v znak, da je on nenavaden človek, čarovnik, prerok, človek, ki vse ve in vse zna. Zatekale so se k njemu ženske in moški po svet — nekaj navadnega po ruskih selih, kjer ne manjka ljudskih svetovalcev, ali Rasputin je človek posebne vrste, on se je znal s svojim prorokovanjem, s svojimi nasveti dvigniti nad navadne »ljudske svetovalce«, na ruski dvor je segel njegov vpliv. Obleden je kot duhovnik. Grof White je imel o njem silno dobro mnenje, označil je Rasputina za nadčloveka, čegar delovanje se ne more meriti z navadnim merilom, to je z ljudskim razumom. Največ sovražnikov je imel Rasputin med duhovniki, ki so trdili, da s pomočjo hipnotičnih sredstev vara ljudi, poslušujoč se pri tem nekih ceremonij. Tega Rasputina je pred dnevi neka ženska zabodla. Rekla je, da ga je hotela ubiti, ko so jo aretirali. Rasputin je bil odpotoval iz Peterburga v sredo prošlega tedna v svoj domači kraj Pokroskoje, kamor je dospel preteklo soboto. Ko je šel iz cerkve, se mu je približala neka ženska in začela z njim živahen razgovor. Končno jej reče: »Pojdi, pojdi, bo bolje zate!« in odšel je na svoj dom. Popoldne so prišli k njemu kmetije in ga prosili, naj bi razsodil v neki sporni zadevi med dvema bratoma. Rasputin je šel iz hiše, ali komaj je napravil par korakov, kar ga sune ona žena, ki je dopoldne z njim govorila, z velikim kuhinjskim nožem trikrat v trebuh. Onesvestil se je in kmetije so ga prenesli domov. Ženo so aretirali. Rekla je, da je Rasputin slepar, varalica, neumen je, kdor mu kaj verjame. Rasputinovi prijatelji pravijo, da je kriv napada nanj menih Eliodor, katerega je poprej ščitil Rasputin, potem pa mu je odtegnil svojo pomoč, vsled česar je upadla slava Eliodora, ki je tudi eden izmed »ljudskih svetovalcev«. Ta bi bil najel ono ženo, ki je izvršila napad na Rasputina.

Stoletnica rojstva Ivana Mazurančiča, slavnega hrvaškega pesnika bo dne 14. avgusta t. l. V njegovem rojstnem kraju se je osnoval slavnostni odbor. Zagrebško društvo »Zmaja brači« bo rečeni dan odkrilo spominsko pločo na rojstni hiši velikega hrvaškega pesnika.

Naročajte „Slovenca“!

Zahtevajte

pri knpovanju ne samo „kocke za govejo juho“, nego izrezo

MAGGI kocke

po 5 v

kajti to so

najboljše!

Samo prave
z imenom MAGGI in
varstveno zve do
suznato s knjižico

Hitite, pomagajte si k sreči s takojšnjim naročilom turške srečke! Zrebanje se vrši že dne 1. avgusta in kdor ne hiti, zamudi priliko, v srečnem slučaju postati tega dne bogataš s 400.000 franki. — Pojasnila daje in naročila sprejema glasom današnjega oglasa za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Izpuščaji, mozoljčki in še marsikaka nečednost na obrazu izvira mnogokrat iz nezadostne prebave. Kozarec naravne »Franc Jožefove« grenčice vsak dan na tešče uredi želodec in črevo, pospeši prebavo in izčisti kri za stalno. Profesor Antonio Reale, docent za kožne bolezni na kraljevi univerzi v Neaplju, je dokazal po

dolgoletnih izkušnjah, da se je »Franc Jožefova voda kot izvrstno odvajalno sredstvo vedno najboljša obnesla. Dobi se v lekarnah, drogerijah in prodajalnicah rudinskih vod.« — 52 —

Vojska na Balkanu 1. 1912. 13. Sestavila profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik. Cena elegantno broširani knjigi z velikim zemljevidom vred 6 K 50. vin., vezano 8 K 50. vin. — Ta knjiga, katere bogato poučno in istodobno zabavno-pripovedno vsebino pojasnjuje obilica slik, nartov in zemljevidov, je eno najlepše opremljenih del slovenskega slovstva. Med resne vojne dogodke, katere sta zajemala pisatelja iz najzanesljivejših vojaških virov, sta znala vplesti toliko zanimivih in zabavnih dogodbic, da ima knjiga kaj prijetno zabavno lice, četudi spada knjiga v narodopisnem, zgodovinskem in zemljepisnem oziru med najpoučnejša slovenska dela. Ne samo odrasli čitatelji, temveč tudi posebno mladina in dijaki se bodo ob tej knjigi prijetno zabavali in istodobno mnogo naučili. Knjigi je brezplačno priložen tudi nov veliki zemljevid balkanskih držav z novimi in starimi mejami, ki natančno kaže uspehe in neuspehe posameznik balkanskih držav. Ta natančen zemljevid bo najbolje služil vsakemu, ki hoče zasledovati tudi v prihodnje dogodke na Balkanu.

Nov velik zemljevid balkanskih držav s starimi in novimi mejami. Cena 2 K. — Kar poznamo zemljevidov balkanskega polotoka, je gotovo ta najlepši med vsemi in nam bo, če zasledujemo dogodke v Albaniji in drugih državah na Balkanu, najbolj služil. Zemljevid podaja balkanske države v novih mejah, ki jim je jih začrtala mirovna pogodba v Bukareštu. Ker so pa vrisane tudi stare meje, je iz zemljevida jasno razvidno, koliko dežel si je pridobila vsaka posamezna država v zadnji balkanski vojski in kako majhen kosček Evrope je še ostalo pod turskim gospodstvom. Zemljevid stane 2 K. Oni pa, ki narače celotno knjigo »Vojska na Balkanu«, dobe ta krasen zemljevid brezplačno.

Mično novost za otroke oddaja brezplačno trdka Nestlé na Dunaju. To so izrezovalne deklice, ki predstavljajo znane osebe iz pravljic v umetniško dovršenih ribzah in podajajo otroškemu srcu razvedrilno mlakavnost. — Razen te novosti se na željo oddajejo ali razpošiljajo tudi poskušnje Nestléjeve moke za otroke: pri Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstraße, 5 k.

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

Sprejme se takoj izučen, mlad, trezen

Ključavničarski pomočnik

kateri bi se rad izučil za kurjača pri parnem kotlu in objednem tudi za soferja. Zabret & Co., Britof pri Kranju. 2398

Mlad trgovski pomočnik

išče službe. Naslov pove upravništvo lista pod števil. 2408. (Znamka za odgovor.)

Stavbni prostori.

Iz konkurznega sklada zapuščine pok. dr. Evgena Gallatia, zdravnika v Ljubljani se proda

5 stavbnih parcel

ob Elizabetni cesti; krasna lega, posebno prikladno za vile. Proda se ta prostor, ki meri 46 a 42 m², tudi skupaj. Pojasnila daje upravitelj konkurznega sklada, dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani. 2395

Več čevljarških

pomočnikov

sprejme Franc Brezan v Litiži.

2 x 2 = 5

to ni bilo in ne bode. Resnica pa je, ako bomo kavi mojo izvrstno žitno kavo prinesite, dobite krasen, izvanredno fini zajutrek in ravno za polovico ceneji, kajti moja najfinjša žitna kava stane 5 kg samo K 3-50 v lepi vrečki vsake poštnine prosto in vrhu tega dobite v dar še dve lepi, prav koristni darili. Ako niste z mojo žitno kavo zadovoljni, povrnem denar. Naročite si takoj, a le pri

K. Tišler Schönböf pri Bečovu (Češko). 2359

Resna ženitna ponudba!

Izobražena gospodična prijetne zunanjosti lepih dobrosrčnih lastnosti, dobra gospodinja in izurjena v trgovini, se želi seznaniti z izobraženim, dobro sluiranim gospodom ne pod 35 let starim. — Resne ponudbe pod šifro »Lena bodočnost 2391« na upravo »Slovenca«. Tajnost zadržana. 2391

Kranilnica in posojilnica v Ribnici

r. z. z. n. z.

2382

razpisuje v lastni hiši št. 3

prostore za trgovino in stanovanje.

Nastop po dogovoru. — Pojasnila daje **Franc Fric, Ribnica (Dolenjsko).**

Gospodarska zveza v Ljubljani
Dunajska cesta. Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev
iz najslovitejših avstrijskih tovarov.

Hiša z vrtom v Kamniku

Graben št. 4 zidana 1890 z meščansko pravico se radi bolezni lastnice proda. Pojasnila pri Kristini Volčič, Kamnik št. 33. 2405

Ženitna ponudba!

V svrhu ženitve se želi seznaniti mlad mož z gospodično v starosti 25—35 let, ki bi znala samostojno in fino kuhati. Le resne ponudbe naj se pošljejo pod »Resnica« pošto ležeče: Glavna pošta, Ljubljana. 2412

Proda se nova

2407

hiša

v Zatičini na Dolenjskem 10 minut od cerkve, 20 minut od kolodvora. Krasna lega, na zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12 metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti. Strelodol, vodnjak, sadni vrt in pod vrtom vinograd s 3000 trtami in mnogo zemljišča. Vse skupaj 2 orala. Vse polje pri hiši. Pojasnila daje **Luđovic Ribokelli, Zatičina 34.**

GRAF

Ni vse eno
pod kakšnim imenom
zahtevate kocke za juho!

Najboljšo krepko govejo juho
zahtevajte in dobite povsod pod imenom

GRAF kocke.

Prosim, pazite na oznak: zelena progica (5 h) z grofovsko krono in besedo »GRAF«. To so pristne kocke za govejo juho.

2249

KUPCI, POZOR!

Proda se takoj „zlata jama“ zavoljo bo-
lezni in preselitve: dobro pro-
metna GOSTILNA z vino- in žganjetočem, kavo,
prodaja tobaka, velika ledenica, mlin na stano-
vitni vodi, vsak dan stalen in dober zaslužek s
konjem, ker je več tovarov in se še grade, zato
je promet vedno večji. Na hiši je pravica za pro-
dajalno mešanega blaga, dalje prostor za peka-
rijo in mesarijo, velika sušilnica za hmelj in ro-
dovitno zemljišče. Postopje je v dobrem stanu, blizu
cerkve, šole in pošte, ne daleč od žel. postaje, prav
v lepem kraju na Spod. Štajerskem. Resnim kupcem
pojasnila pismeno. Več pove MIHAEL TOFANT,
Sovočna 50, pošta Celje, Spod. Štajersko. 2409

PRODA SE skoro popolnoma nov Harmonij

amerikanskega sistema z 11 registri.
Nov je veljal 380 kron. Sedaj mu je
cena 220 kron.
Eventuelno se isti zamenja z dobro
ohranjeno pianino. — Ponudbe na
upravo „Slovenca“ pod šifro „Har-
monij 2404“. 2404

Veliko gostilniško obrtno podjetje

v mestu na severni jezikovni meji
se pod ugodnimi pogoji da v najem
s 1. oktobrom 1914. Pojasnila daje
dr. Val. Rožič, blagajnik Mohorjeve
družbe, pošta Celovec, Koroško. 2406

Dobro ohranjeno moško 2385

kolo

s prostim tekom in dobro pneumatiko se ceno
proda. Vpraša se: Kongresni trg 10 v trgovini.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo, krepak in zdrav,
se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga
Štefan Lapajne, Sp. Idrija. 2403

Mlatilnice
Vratila
Čistilnice
Trijerje
Mline za moko
Stiskalnice za
sadje in grozdje

ter vsakovrstne druge predmete za gospodarstvo v
najboljši kakovosti, priporoča znana domača razpo-
šiljalnica poljedelskih strojev

Fr. Stupica, Ljubljana

Največja zaloga razne železnine, orodja, strojev za
industrijo, stavb. materiala itd. Cene nizke! Postrežba
točna. Ceniki interesentom brezplačno na razpolago.

Naznanilo.

Podpisani naznanja s tem, da sta c. kr. deželno
sodišče v Ljubljani in c. kr. nadsodišče v Gradcu z
razsodbami o. št. Cg I 17/14 pravomočno razsodila, da
nisem član „Glavne posojilnice“ in da je le-ta
zavezana, mene iz društvenega zapisnika kot zadruž-
nega člana črtati.

Viktor Gärtner
pekovski mojster in posestnik v Ljubljani.

2402

Absolutno zjamčeno, pristno

VINO!

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega or-
dinarijata pristna bela mašina in na-
mizna vina letnika 1912 po 56 K in
letnika 1913 od 40—45 K za hektoliter,
postavljeno na kolodvor v Ajdovščino.
— Sortirano

rizling

je po 60 K. Večjim odjemalcem dovoli
se znaten popust in tudi istim, ki po-
šljejo svoje posode. — Kleti nadzoruje
vipavski dekan.

V zalogi je tudi pristno tropinsko
žganje, cena 2 K 20 vin. za liter. Večje
množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Lepa stanovanja

po 2 sobi s pritliklinami se oddajo: eno za takoj,
drugo za november, na željo tudi z vrtom. —
Tržaška cesta št. 43 in 45. 2394

Avto

16/20 HP zelo dobro ohranjen s štirimi sedeži
mesto K 12.000 samo K 4000 je naprodaj. Vpraša
se g. Rösman, vila Weinlich, Ljubljana. 2410

Išče se

kontoristinja

vešča slovenske in nemške stenografije, stroje-
pisja in vsaj za silo hrvatskega jezika. Začetna
plača do 100 kron. Vstop čimprej. Ponudbe
pod »Prijetna ponudba 2411« na upravnštvo
»Slovenca«.

V prometnem trgu na Dolenjskem se išče
za trgovino z mešanim blagom in dež. pridelki

pomočnik

s kavcijo ali pa

kompanjon.

Ponudbe pod »Zlata jama 2402« na uprav-
ništvo »Slovenca«.

Službe išče

izobražen mož, 35 let star, popolnoma vešč slo-
venskega in nemškega jezika v govoru in pi-
savi, v kaki odvetniški ali notarski pisarni ali
pri kakem privatnem podjetju. Plačilo po do-
govoru. Naslov pove upravnštvo »Slovenca«
pod št. 2368.

Sprejemem v trgovino z mešanim blagom,
poštenega pridnega dečka, krščan, staršev kot

učenca

Nastop takoj. Fr. Silvester, trgovec, Vipava.

Družabnik

(kompanjon) se išče za dobičkanosno tehnično
podjetje v Ljubljani, s kavcijo. Potovanja in
uradovanja zmožni tudi brez kapitala. Ponudbe
pod »Pomožna moč« na upravnštvo Slovenca
št. 2416.

Deklica

iz boljše hiše in z dobrim šolskim spričevalom
se takoj sprejme v trgovino s mešanim blagom
M. Šbil, Mokronog. 2401

Gospa Josipina Stedry roj. Praschniker na-
znanja globoko potrta v lastnem kakor tudi v
imenu svoje hčere Evgenije pl. Schwab,
soproge podmaršala, svojega sina Gvidona
Stedry, zasebnega uradnika, svojega zeta Ivana
vit. Schwab, c. in kr. podmaršal v p., svoje sinuhe
Katarine Stedry in svojih vnukov Ivana, Gvi-
dona in Viljema vit. Schwab, Evgenije pl.
Schwab in Erika Stedry vsem sorodnikom in pri-
jateljem pretužno vest, da je nje iskreno ljubljene ne-
pozabni soprog, oziroma oče, stari oče, tast, visoko-
rodni gospod

c. in kr. nadporočnik v pok. in realitetni posestnik

Gvidon Stedry

imejatelj vojaškega zaslužnega križca z vojno dekoracijo,
vojne svetinje, bronaste jubilejne svetinje za oboroženo
moč in vojaškega jubilejnega križa

v petek, dne 24. julija 1914 ob pol 7. uri zvečer po
dolgi mučni bolezni in prejemu svetih zakramentov
za umirajoče v 74. letu svoje dobe mirno zaspal v
Gospodu.

Zemski ostanki dragega pokojnika se bodo v ne-
deljo, dne 26. t. m. ob pol 5. uri popoldne v hiši ža-
losti, Nunska ulica št. 3 slovesno blagoslovili in nato
na pokopališču pri Sv. Kristofu v lastno grobnico
položili k večnemu počitku.

Sv. zadušna maša se bode brala v ponedeljek,
dne 27. julija ob pol 8. uri zjutraj v uršulinski cerkvi.

Ljubljana, dne 24. julija 1914.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Dobrier.

2399

Razpis.

Krajni šolski svet v št. Vidu pri Zatičini odda ponudbenim potom dela in
dobave za

zgradbo šestrazredne ljudske šole

in sicer:

1. Dninarska in zidarska dela.
2. Naprava železobetonskih stropov.
3. Kamnoseška dela iz umetnega kamna
4. Tesarska dela.
5. Kleparska dela.
6. Krovška dela.
7. Mizerska dela z okovom oken in vrat.
8. Ključavničarska in kovaška dela.
9. Pleskarska dela.
10. Steklarska dela.
11. Slikarska dela.
12. Pečarska dela.
13. Inštalacija stranišč in močilnika.
14. Dobava okenskih zagrinjal.
15. Naprava strelododa.
16. Dobava materiala.
17. Naprava centralne kurjave.
18. Šolska oprava.

Pri zidarskem delu je pri vsaki točki tudi pristaviti ceno brez dobave
materiala. Vsa dela se oddajo skupno ali pa posamezno enemu, oziroma več
podjetnikom. Z delom se bode moralo takoj po oddaji pričeti in stavbo pri
ugodnem vremenu še letos pod streho spraviti in na vsak način do 1. okto-
bra 1915 popolnoma dokončati.

Izkazi posameznih del in dobav, splošni in posebni stavbeni pogoji, se
dobivajo, dokler so na razpolago, proti odškodnini lastnih stroškov pri kraj-
nem šolskem svetu v št. Vidu pri Zatičini, stavbeni načrti pa so na
vpogled vsaki dan od 8.—12. ure popoldne in od 2.—6. ure popoldne v pisarni
ljudske šole v št. Vidu pri Zatičini. Ponudbe morajo biti sestavljene
po predpisanem vzorcu, kolekovane s kolkom za 1 K in podpisane; tu se jim
mora priložiti dotični izkaz dela, v katerem morajo biti ponujene enotne cene,
zapisane s številkami in besedami.

Razentega je dodati 5% vadij, izračunan po skupni ponujeni vsoti, v go-
tovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Tako opremljene ponudbe je oddati v zapečatenih zavetkih, ki nosijo napis:
»Ponudba za zgradbo ljudske šole v št. Vidu pri Zatičini«, naj-
pozneje do 15. avgusta 1914 do 12. ure opoldan v pisarni ljudske šole v št.
Vidu pri Zatičini.

Vadij bo v slučaju sprejetja ponudbe ostal kot varščina podjetnika za
pravilno izpolnitev prevzetih dolžnosti.

Krajni šolski svet si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede
na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo
ponudbeno razpravo.

Krajni šolski svet v št. Vidu pri Zatičini,

dne 20. julija 1914.

Ivan Vidergar,

predsednik krajnega šolskega sveta.

2413

Z Beneškega.

Štiri novomašnike imamo letos med beneškimi Slovenci: imenitno število za naše razmere! Ti č. gg. so: Peter Hvalica, Peter Černoja, Anton Kufolo in Viljem Kuletto, vsi štirje zavedni Slovenci, prva dva izmed šentpeterskih, druga pa iz Tarčentskih Slovencev. Štirje novomašniki in prav toliko izpraznjenih slovenskih duhovnjikov. Kakor nalašč! Vsem je že določena služba; g. Hvalica gre v Dolnji Brnas tik šentpetra, g. Černoja pride v Kozič (Sv. Leonard) namesto č. g. Monkarja, ki je izvoljen za župnika starogorske župnije z rezidenco v Čelah, ker zdaj na Stari gori oskrbujejo zavetišče č. patri kapucini, a Čela so itak boljša vas; g. Kuletto gre v Mažarole, g. Kufolo pa v Prosnid. V Prosnidu je bil dozda č. g. Drobolo, zdaj pa pride v Nediško dolino v Laze. V Reziji je ravnokar ustanovljena nova kaplanija in sicer v Osojanih, kjer že služi č. g. Causero, premeščen iz Mažerol.

Mesto slovesne nove maše k vojakom! Preteklo nedeljo dne 19. julija so slovesno maševali, vsak v svojem rojstnem kraju trije izmed gori imenovanih novomašnikov. Vrlemu gospodu Kusolu iz Platišč pa se je slaba naredila. Na dan mašniškega posvečevanja je dobil ukaz, da se mora v treh dneh povrniti k vojakom vsled poklicanja rezervistov zadnjega leta. To se je godilo tudi drugim novomašnikom in bogoslovcem, med njimi slovenskemu tretjeletniku Mihci; v Italiji namreč so podvrženi vojaščini tudi bogoslovci in, če se gre za vpoklicanje, tudi duhovniki. G. Kufolo torej, kateremu so v Platiščah že pripravljali velike slovesnosti za prvo sv. mašo, je moral kar tako natihem odmaševati in — marš v kosarno!

Častni kanonik. Vič. g. A. Gujon, šentpeterski župnik, je bil zadnjič odlikovan z naslovom častnega kanonika čedajškega kapitlja, kar je slovenska domača duhovščina vzela na znanje z veliko zadovoljnostjo. Slovenci so od nekaj let sem zelo bolj spoštovani od duhovne in od civilne strani, nego so bili v prejšnjih letih.

Banka v šentpetru. Razne domače in druge osebe so pod pokroviteljstvom videmske »Banca popolare« podpisale pogodbo za ustanovitev banke pod naslovom: »Banca di S. Pietro al Natissone«. Začetni kapital znaša 80.000 lir. Duša vsemu podjetju je g. Josip Sirk, ki vsestranski deluje za blagor in poitalijančenje naše uboge deželice. Šentpetar se čedalje bolj razvija. Novih stavb je precej in druge se napravljajo. Zdaj si zidajo velik zavod za deklice neke italijanske nune. Žensko vladno učiteljske že nima več prostora, toliko gojenk se oglašča. Slovensko lice šentpetra se hitro izgublja. Še služba božja je slovenska.

Deželne volitve so se vršile v prvi polovici julija. Šentpeterski Slovenci spadajo k čedajškemu volilnemu okraju, kateri voli šest poslancev, pet za večino, enega za manjšino. Imeli smo dve listi, katoliško in antiklerikalno. Borba je bila huda. Baje je vso antiklerikalno akcijo osnoval lokalni državni poslanec Morpurgo, ki je prišel v državno zbornico s katoliškimi glasovi. Katoliki si bodo to dobro zapomnili in dali svoječasno Morpurgo, kar mu gre. Nasprotni stranki sta imeli dva skupna kandidata, dva poštena in zmerna liberalca, ki sta bila preje tudi v katoliški listi, a sta prišla med nasprotni kandidate iz taktičnih ozirnov. Seveda katoliki bi jih ne bili smeli več voliti. Obdržali so jih iz lojalnosti, posebno, ker se ni bati hudega od njiju. Liberalno-antiklerikalni blok je napel vse moči in se je poslužil vsakega sredstva. Izid je bil sledeči: Advokat Coren 6032 glasov, dr. Rubini 5994 (ta dva sta bila voljena od obeh strank), monsgr. Trinko 5010, advokat Brosadola 4796, prof. Musoni 4711, prof. Goja 4421 glasov. Trije so čisti katoliki, dva zmerna konservativca, prof. Musoni je z liberalne liste. Zanj je glasovalo mnogo Slovencev, ker je Slovenec, drugače bi bil ostal v manjšini namesto prof. Goje. Slovenci imajo torej dva poslanca. Zmaga naših je tembolj značilna, ker pred par leti se je bila zadržala strašanska vojska in je bilo mnogo demonstracij proti našim poslancom v deželnem zboru, kjer so se bili odkrito in krepko zavzeli za papeža. Najhujše sta bila napadena advokat Brosadola in prof. Trinko. Tega poslednjega so takrat zgrabili vsi večji laški časniki tudi kot panslavista. — Čedajsko-slovenski volilni okraj je in ostane katoliški.

Razne stvari.

Strašen čin blaznega. Zblazneli Janos Budruk je vdrl v Devi na Ogrskem ponoči v cerkev, tekkel v stolp in je pričel zvoniti. Ko so prileteli po zvonjenju prestrašeni prebivalci, je pričel Budruk streljati iz revolverja in je smrtno nevarno ranil štiri osebe. Nekaj srčnih mož je vdrl v stolp. Budruk se je branil s kuhinjskim nožem, enega policista je ranil v trebuh, drugemu je iztaknil oko. Ko je Budruk okoli 4. ure zjutraj uvidel, da je vsaka obramba zaman, je skočil iz stolpa in se ubil.

Kazen vsled stavke. Industrijsko sodišče v Sidneyu, Avstralija, je obsodilo 519 rudarjev okraja New-Castle vsakega za 80 šilingov denarne kazni, ker so stavkali. Globa se mora plačati v enem mesecu.

Lov za steklím psom v Augartnu. 23. t. m. je v dunajskem Augartnu stekel pes naskočil nekega ljudskošolskega učenca, a ga k sreči ni obklatil; napadel je tudi druge ljudi. Vrt so zaprli, policisti so 1 uro lovili psa, ki ga je končno z revolverjem ustrelil oskrbnik Augartna.

Svetovni pridelek žita. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu objavlja v statističnemu bulletinu za mesec julij izkaz o pridelkih za tekoče leto. Po tem izkazu bo letos pridelala Španija 32.744.173 q žita, kar odgovarja 7% povišku v primeri z lanskim letom, Ogrska 36.446.258 q, to je 17-6% manje od lanskega leta, Angleška 15.362.605 q, 6-2% več od lanskega leta, Italija 47.000.000, to je 19-5% manje od lanskega leta, Rusija 80.841.993 q, to je 0-5% več od lanskega leta, Združene države 178.264.800 q, to je 25-1% več od lanskega leta in Indija 85.195.541 q, to je 14% manje od lanskega leta. Na splošno kaže, da bo letošnja setev nekoliko boljša od lanskega leta.

Kaj rablji vse dožive. Defoureaux, prvi pomočnik rablja Deiblerja, pripoveduje francoskemu listu »Matin« sledeč doživljaj: Pretekli petek zgodaj zjutraj je v mestu Tours življotiniral mladega morilca Maurice Douceta, ki je umoril v gozdu nekega blagajnika. Truplo so prepeljali na vozu na pokopališče. Pomočnik je sedel na veliki kočari, v kateri je ležalo truplo in je nekoliko zadremal. Kar naenkrat ga je vzbudilo iz dremanja grgrnaje in pogrkavanje iz kočare, ki je pa vedno bolj pojemalo. Pomočnika je postalo »straš« in se je vsedel spredaj na voz k žandarju. Pravi, da je že 25 let zaposlen v tej krvavi službi, ampak kaj takega se mu še ni prigodilo.

Zanimivo prerokovanje. V 11. in 12. številki spiritistiškega mesečnika hrvaškega »Novo Sunce« iz l. 1913. je objavil neki Uranus prerokovanje za l. 1914. V prerokovanju pravi: Prihodnji časi bodo velike važnosti za Hrvaško in Avstrijo. Leto 1914. bo nadaljevanje obilnih dogodkov iz l. 1913., a s političnega stališča bo jako važno za vladarsko hišo. Visoke osebe bodo v nevarnosti. Od 12. do 28. junija so kritični dnevi prve vrste za nje. — In 28. junija se je res izvršil atentat na prestolonaslednika in njegovo družico vojvodinjo Zofijo Hohenberško.

Avstrijski eksport v Drač. V letu 1913. je znašal v Draču skupni blagovni promet 9.985.786 frankov, od katerih odpade 7.942.777 frankov na uvoz in 2.043.009 frankov na izvoz. Iz Avstro-Ogrske se je v Drač uvozilo največ blaga, in sicer za 5.287.699 frankov. Avstrija obvladuje kvantitativno dramski uvozni trg ter stoji s svojim uvozom na prvem mestu, na drugem pa Italija s 2.638.505 franki. Zanimivo je dalje, da je bila Turčija do balkanske vojne s svojim uvozom na drugem mestu; po končani vojni pa je turški uvoz padel na peto mesto.

Dr. Val. Rožič: Spomin na Gospo- svetsko polje

s krasnimi slikami:
Gospa Sveta, knežji kamen, vojvodski prestol itd. se dobi v **Celovcu, Mohorjeva družba.** Posamezni iztisi po 50 vinarjev, 10 iztisov za 4 krone. Spomin obsega najlepši del slovenske zgodovine, zato sežite po tem dragocenem biseru. Čisti dobiček gre v narodne namene koroških Slovencev

1262

Zločin v Sarajevu.

Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg.

Z mnogimi slikami. — Cena 70 v, po pošti 80 v.

Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljenega prestolonaslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva. Kar jeknila je vsaka duša bolesti in prvotno osupljenje se je umaknilo strašni jezi nad zločinci in njihovimi zavezniki, kajti vsak je čutil v srcu, da je padel prestolonaslednik, ki je ljubil vse narode Avstrijske in bil posebno naklonjen Slovanom. Z njim je legla za dalj časa v grob tudi nada na lepšo narodno bodočnost, katero smo upravičeno videli zasigurano v pokojnem prestolonasledniku. S Fran Ferdinandom je padel mož globoke vere in živega katoliškega prepričanja, pa tudi mož jasnega pogleda in krepke volje, ki je zasnoval velike načrte, po katerih je hotel preosnovati Avstrijo, ki naj ostane mogočna pa tudi srečna mati srečnih narodov. Kdo ve še kdaj tak mož?

Navedena knjiga, ki vse to podrobno opisuje ima silno nizko ceno 70 v. in nudi nad 40 lepih slik iz prestolonaslednikovega javnega in družinskega življenja, posebno iz njegovih zadnjih dni pred odhodom v Bosno in v Bosni sami. Vsak veren Slovenec naj si nabavi knjižico, katero bo bral z izrednim zanimanjem, po tem naj si jo pa shrani za spomin na tega velikega moža.

Album slik iz življenja pokoj. prestolonaslednika in njegove družine.

Zbirka 16 krasnih slik, ki se dajo odločiti in porabiti kot razglednice, ali pa se v celoti lahko hranijo kot lep spomin. Cena tega krasnega albuma je izredno nizka in znaša samo 1 K, tako, da stane torej posamezna slika samo 6 vin. Vsaka slika odnošna razglednica je umetniško dovršena, ter po svoji izvršitvi daleč presega vse podobne slike, kar jih je do sedaj izšlo. Slike združene v tem albumu predčujejo najznačilnejše dogodke iz življenja pokojnega prestolonaslednika, iz katerih je posebno razviden njegov ljudomilni značaj, moška moč ter skrb do lastne družine in vseh narodov velike avstrijske domovine.

Vesele povesti,

katero prinaša 3. zvezek Grafenauerjeve »Zbirke slovenskih povesti« so prav lepe, kratkečasne in poučne. Zvezek obsega tri povesti in sicer: Jaklič, »Za možem«, ki prav šegavo pripoveduje, kako se je treba dekletom obnašati, da ne dobe moža; seveda se razbore iz povesti tudi obraten nauk, kako se mu prikupijo, Jaklič, »V pustiv je šla«, ki vspodbuja do medsebojne prizanesljivosti med zakonskimi ter Jurčičovo povest »Pravda med bratoma«, ki je zajeta iz pisateljeve ožje domovine in slika, kako se radi malenkostnega vzroka spreta mlajši in starejši brat, ter kako se po posredovanju ljudomilnega sodnika in po svojih dobrih srcih zopet sprijaznita. Vse tri povesti kažejo kos domačega življenja v veseli luči in so res polne pravega ljudskega humora. Vsak sešitek »Zbirke slovenskih povesti« stane samo 60 vin. Preje so izšle v 1. zvezku Ogrincova povest »Vojnimir«, v drugem pa Fran Erjavčeve povesti »Hudo brezdnó«, »Ni vse zlato, kar se svetí«, »Izgubljen mož«, »Ena noč na kumu«, »Mravlja«. Spričo izredno nizke cene 60 vin. za vsak sešitek bo postala ta zbirka najpoljudnejše čtivo v slovenskem slovstvu.

Dolžan: Knjiga uradnih vlog.

Obrazci političnih, vojaških, finančnih, davčnih, sodnih in vseh drugih vlog za vsakdanje potrebe. Cena 3 K, eleg. vez. 4 K. — Že naslov sam približno pove, kako bogata zbirka najrazličnejših vlog, ki jih rabimo skoroda vsak dan je podana v tej knjigi. Obrtni vloge, vloge za uveljavljanje vojaških ugodnosti, davčne napovedi, tožbe, pravde, kupne pogodbe, testamenti; prošnje na deželni odbor, i. t. d. vse je v knjigi obrazloženo in pojasnjeno z mnogimi takoj porabnimi vzorci. Ker je pri vsaki vlogi označen tudi predpisani kolek, bo s pomočjo te knjige lahko napravil vsak pravilno vlogo. Koristi, ki jih nudi ta praktična knjiga so tolike, da se bo mal izdalek za knjigo vsakemu takoj bogato izplačal.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu.

Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskušena domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljša leka proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in jih pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča.

Prirejena po nemški knjižici župnika Jan. Künzle-ja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogostejše mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnat in obsega marsikatero tako priprosto domačo zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi.

Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Vojska na Balkanu leta 1912/1913.

Sestavila profesorja dr. Vinko Sarabon in Anton Sušnik. Cena elegantno broširani knjigi z velikim zemljevidom vred K 6-50, vezano K 8-50.

Ta knjiga, katere bogato poučno in istodobno zabavno-pripovedno vsebino pojasnjuje obilica slik, načrtov in zemljevidov je eno najlepše opremljenih del slovenskega slovstva. Med resne vojne dogodke, katere sta zajemala pisatelja iz najzanesljivejših vojaških virov, sta znala vplesti toliko zanimivih in zabavnih dogodkov, da ima knjiga kaj prijetno zabavno lice, četudi spada knjiga v narodopisnem, zgodovinskem in zemljepisnem oziru med najpoučnejša slovenska dela. Ne samo odrasli čitatelji, temveč tudi posebno mladina in dijaki se bodo ob tej knjigi prijetno zabavali in istodobno mnogo naučili. Knjigi je brezplačno priložen tudi nov velik zemljevid balkanskih držav z novimi in starimi mejami, ki natančno kaže vsepeh in nevspehe posameznih balkanskih držav. Zemljevid bo najbolje služil vsakemu, ki hoče zasledovati tudi prihodnje dogodke na Balkanu.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Baška

prvo slovansko kopališče ob Adriji. Stanovanja oskrbuje in daje vsa pojasnila Ante Tudor, lastnik hotela »Veleblit«.

2341

Restavracija **Kamnik** 26. julija
zdravilišče 1914

koncert

igra kamniški salonski orkester na čast vsem Anicam.

Vstopnina K 1.—. Začetek ob 5. uri.
Zvečer plesni venček. Za obilen obisk se vladno
priporoča Zellner Viktor, restavrator.

St. 50. Prave dunajske harmonike
najboljše kakovosti, garant. dobro
preizkušeni, priporočljiv instrument.
Za boljše in večje zahtevajte cenik.

8 tipk, 1 reg., 13 gl., 24-10 cm K 3-20
10 tipk, 2 reg., 28 gl., 24-12 cm K 5-40
10 tipk, 2 reg., 50 gl., 24-12 cm K 7-20
20 tipk, 3 reg., 70 gl., 30-15 cm K 10-60

St. 54. Najcenejši
aparati za briti,
dobro ponikani z
dvorezno klino, ranjenje čisto izključeno,
z eno nadomestilno klino. Komad K 1-75.
Posamezne kline a 25 vinarjev.

St. 57. Stroj za striženje las,
fino ponikani z dvema na-
stavkoma za striženje, reže
čez dva zoba, ponikani dr-
žaji. Reže brez nastavka 7
mm, s tankim nastavkom 7
mm, z debelim nastavkom
10 mm, cela dolžina 15 in
pol cm, 17 zob z rezervnim peresom, komad K 4-80. — Isti
stroj za striženje brade najboljše kakovosti. Komad K 5-80.

St. 51. Fina, absolutno za-
nesljiva britev, Solingen iz-
delek, polsiroka, pol votlo
brušena, K 1-90. Ista se boljše
ozka, popol. votlo bruš. 3 K.
Zahtevajte cenik brezplačno in pošt. presto z več kot 1000
slikami! Poštnina in zav. prosta. Neugaj. zamenj. ali donar nazaj.
E. LUNA, Maribor ob D. št. 200. I. razp. giant, in plat. blaga in
gost. erodja. Razp. v vsaki državi.

Iščejo se

zastopniki proti visoki proviziji za obisk po-
ljudcev, obrtnikov, uradnikov itd. za razpo-
šiljalnico sukna za moške in ženske. Upeljani
imajo prednost. Neupeljani, a dobro poznani se
posebej vpeljejo. Ponudbe pod »Tuchfabrik 4313«
na Haasenstein & Vogler, Praga II. 2342

so splošno priljubljeni
ker so nedosežni v teku
in trpežnosti.

Blagovolite si jih
ogledati ali zahte-
vajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.

špecialna trgovina s kolesi, avtomobili,
motorji in posameznimi deli.

Mehanična delavnica in garaža

Ljubljana

Dunajska cesta št. 9-12.

Krojači in krojačice!

Tečaj za prirojevanje

se prične dne 10. avgusta t. l.

Poučuje se prirojevanje za moško

in žensko krojaštvo po zanesljivi

metodi: Naznanila sprejema:

Teodor Kunc

lastnik koncij. šole za prirojevanje

Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Damski modni salon za francosko
in angleško toaletto. 2371

Gritzner

najboljše v sedanosti!

Ne kupujte prej
stroja, dokler si
niste ogledali moje
tovarniške zaloge. Jamčim za vse
napake materiala 10 let. Moje geslo:
Nizka cena! — Moj

šivalni stroj

krpa nogavice in perilo in veze
(štika); ima kroglični tek (Kugel-
lager). Gritznerjevih strojev je da-
nes v rabi že dva in pol milijona.

Edina zaloga: 1729

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip poleg
gostilne „Fajmošter“

Krapinske Toplice

zdravilo
proti
revmatizem
ischias

(Hrvatsko)
Pojasnica in
prospekte
daje direk-
cija zastoj.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrij-
skega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovane in podorne tr-
dote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj I., Falkestrasse 1.

Specialiteta K 20.—

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so
nogam najbolj priležni,
lični in najboljše kakovosti

Naprodaj samo pri

JULIJI ŠTOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Gosposki čevlji za turiste,
higijenični čevlji za otroke.

Cena: 12.50

2938 (52)

Cena: 16.50

Na prvi pogled

spoznaš na fini izdeljavi, da je blago od prve ljub-
ljanske trgovine z urami, zlatnino in srebrnino

F. ČUDEN

Ljubljana 80 — Prešernova ulica 1.

Predmeti poletne sezije so

žepne budilke, ure v zapestnicah, manšetni gumbi,
moderne zapone itd.

Tovarniška znamka „Union“.

Tvrda F. Čuden je samo Prešernova ulica 1. n. že
10 let nima na Mestnem trgu podružnice.

Zahtevajte nov **cenik.**

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset
zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne
duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega
in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Tovarne za Asbestškrilj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk

dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski material.

POZOR!

Moško in žensko perilo, manu-
fakturno in galanterijsko blago
sploh dobite najboljše in naj-
(1827) ceneje v

Prvi gorenjski razpošiljalni

IVAN SAVNIK, Kranj 152

Zahtevajte vzorce blaga!

KROJAČI!

ŠIVILJE!

Pri meni dobite naj-
ceneje vse v Vašo
stroko spadajoče!
Meseca avgusta izide
bogato ilustr. cenik.

SODE

dobro ovinjene stare in nove, male in velike ima
naprodaj Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljub-
ljana, Cesta na Rudolfovo železnico št. 7. 2281

Brezplačno

naučim vsakega fotografovati,
kdor kupi pri meni (2066)

fotografični aparat.

Foto-
manufaktura
in drogerija

„ADRIJA“

zaloga fotografičnih
aparatur in potrebščin

LJUBLJANA
Selenburgova ul. 5.

Letna produkcija čes 2000 Lokomobil.

HEINRICH

LANZ

MANNHEIM

Naslov za brzojavke:
LANZFABRIK DUNAJ.

Pisarna: DUNAJ VIII.
Laudongasse 9. Telefon 18881 b.

Vročeparne-Lokomobile

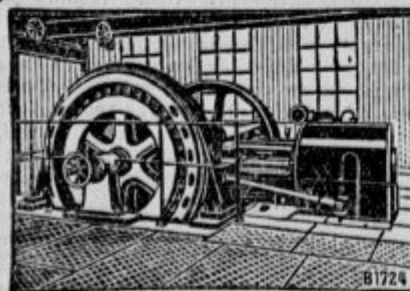
z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“

Jednostavna postrežba.

zmožnost do 1000 PS.

Največji prihranek.

Obisk inženirja in ponudbe brezplačno.

LANZOVE vročeparne Lokomobile
z varnostno vezano Dynamo.

Idrijske novice.

i Sreča v nezgodi. Naša žgalnica se vedno bolj modernizira, da se na ta način povečuje produkcija. Najnovejših naprav ena je proizvajalec plina, mesto neposredno z drvmi se že ruda posredno s plinom. Dne 22. julija dopoldne so plinovega proizvajalca, generator imenovanega, očistili. Kmalu nato razžene proizvajalca z velikanskim pokom. Močna in težka vrata je vrglo več metrov daleč. Eksplozija je nastala najbrž na ta način, da je šinila kaka iskra v generator. K sreči ni bil poškodovan noben delavec.

i Kure diše doslej še neznanemu tatu. V noči od 22. na 23. julija je skoro gotovo čez plot obiskal dvorišče pred hišo uršulink ter vlomil v zaklenjeni kurnik, iz katerega si je prilastil 20 kur. Pred kratkim je bilo dvema drugima posestnikoma ukradenih po 10 kokoši, skupno zadnjih 14 dni torej 40 kur. Upati je, da dobe tatinsko družbico.

i Počitnice imajo sedaj vse šole. Sklep je bil povsod zasebnega značaja. Druga leta smo hodili Idričanje ob sklepu šolskega leta od razstave do razstave ter z zanimanjem ogledovali najrazličnejše šolske izdelke, od najpriprostejših do majhnih umetnin, in občudovali pridnost učencev in vztrajnost učiteljev. Letos je le otroški vrtec priredil razstavo, ki je pokazala, da so otroci v dobrih rokah in se zanje lepo skrbijo, da imajo primerne zabavne igrače, pa se obrača že oko malčkov obenem v praktično smer. Razstavo je obiskal gospod dvorni svetnik, roditelji in mnogo drugih gostov. Nekateri so letos pogrešili razstave del gospodinjstva šole in ročnih del učenek dekliške ljudske šole, ki sta vsako leto bolj pričali, da se izkuša v mladini vzbujati čut za praktičnost pa tudi lepoto, brez zapravljenosti. Izostali gotovo nista radi par nekritičnih opomb, ki je pa še tiste rodila čista — zavist oseb, ki same nimajo kaj posebnih uspehov pokazati.

i Kompromis za občinske volitve je med liberalno in socialno demokratsko stranko sklenjen, kakor je pripovedoval eden izmed najbolj zvestih socialdemokratov. Ali je kaj resnice na tem, ne vemo. Znano pa je, da tisti socialisti-volilci, ki žele pravo in koristno gospodarstvo v občini, niso za naprednjake, ki so se slabo izkazovali, ko so vodili občino sami, in se še sedaj tako malo zanimajo, da bi bile seje od malega vedno nesklepne, če bi bile odvisne od udeleževanja naprednih odborov. Kdor je za red v občini, bo moral kljub slučajnemu kompromisu voliti s S. L. S.

i Škodljivci davkoplačevalcev rad imenuje »Narodov« dopisnik pristaše S. L. S., če se trudijo, da bi ne plačevali neprimerno visokih občinskih dolič. Ko ljudem prihranimo, smo pa škodljivci! Svetujemo »Narodovemu« dopisniku, da sedaj enkrat popiše poglavje, kako se z gotove strani gre davkoplačevalcem na roko, ako žele biti deležni postavnih olajšav glede vojaške službe. Zgodbe bodo zanimive in posvetile na velike dobrotnike, katerim so dolžni davkoplačevalci posebno hvaležnost za izredne — stroške.

i Prispevek k zgodovini občinskega gospodarstva donaja tudi usoda mestnega parka ob Idriji nasproti Grudnovemu posestvu iz Jeličnega vrha. Le v letih 1902 in 1903 je šlo za ta park 1000 K občinskega denarja, danes pa nima občina nobene besede več o porabi tega prostora, gozdni erar oddaja zopet košnjo in najem. Iz parka pašnik!

i Pošta prihaja sedaj iz Logatca v Idrijo ob kak primernem času, dopoldne ob 9. in popoldne ob 4. Splošna želja je, da bi se vedno tudi takoj dopoldne in popoldne razneslo doše pošiljate, pisma itd.

i Tujci prihajajo že v precejšnjem številu v Idrijo. Značilno je, kar je pravil neki potnik, da posamezni uslužbenci gotovega domačega podjetja tujce kaj radi odvrčajo od novo zgrajenega hotela s prav dobro in skrbno postrežbo, po vrhu še last domačina. Ni lepo!

Naravna

BILINSKA
KISLA VODA

najbogatejši alkalni (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinske« izvolite vprašati hišnega zdravnika. 624

NUISOL

od Bergmann & Co., Tešin ob Labi je in ostane slejkoprej nedosežen v presenečenem barvanju las in brade. Dobi se v svetli, rujavi in črni barvi steklenica po kron 2-50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 744

VINO

je zelo poceni, ker je še mnogo starega in se bliža novo. Kdor ga želi naročiti, naj se obrne na 2103

Ano Majjavac, Roč-Istra.

SRDIT LOVSKI PAZNIK.

V Osterweddingnu je 22. t. m. jutraj ustrelil v sporu neki Kramer nekega mladega moža. Kramerja so pri sodišču zaslišali, a ga po zaslišanju izpustili. Šele zvečer se je sklenilo, da ga zapro. Ko je Kramer to izvedel, se je zaprl v neko hišo, iz katere je na vsakega streljal, ki se je približal hiši. 23. t. m. Kramerja, ki je šest oseb obstrelil, še niso prijeli. S poučene strani se pa poroča, da je Kramer kot lovski paznik v spopadu z divjimi lovci ustrelil divjega lovca ključavničarja Helda in da še ni dognano, če je postopal v silobranu. Prebivalstvo se je radi Heldove smrti razburilo in je poizkusilo udrati v Kramerjevo hišo. Da se brani, je Kramer streljal. Proti Kramerju so uvedli predpreiskavo in ga zaslišujejo v Devinu.

Novo morskno kopališče
Punat = Košljunski zaliv
Otok Krk, Istra. Pojasnila v Ljubljani I. Maračić, ali naravnost v Puntu. 2248
Kopališčni odbor.

Inteligenten mož

popolnoma več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, išče primerne službe v kaki odvetniški ali notarski pisarni ali pri kakem privatnem podjetju. — Plačilo po dogovoru. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2368.

Zrele, sveže

češplje in hruške
(tepke), kupuje in plača po najboljši ceni
M. ROSNER & Co.
veležanljarna sadja v Ljubljani, zraven pivovarne »Union«. 2350

SIR

dobro vležan, polnomasten po K 1-60
1751 pol masten po K 1-40
ima v zalogi:

Mlekarška in sirarska zadruga v Logatecu.

Išče se snažno

stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami za mesec november. Naslovi naj se naznanijo upravnistvu »Slovenca« pod št. 2373.

Strojniki

izprašan in izurjen v parnem in električnem obratu, več slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi enako tudi v obrtnih zadevah, želi premeniti službo, gre tudi na deželo. Več se poizve pri upravnistvu »Slovenca« pod številko 2367. (Znamka za odgovor.)

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se janiči.

Bišnik

se išče!

Upokojenec ali vrtar za na deželo, četr ure od Kamnika. Več se izve v lesni trgovini ST. C. TAUZHER, LJUBLJANA, Dunajska cesta.

Med

zlatorumen trčan, z jamčeno čist v deželah s 4 1/2 kg vsebine razpošilja po K 8-50.
Čebelarna 3944
Ilirska Bistrica.

Višjega štab. zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

OLJE ZA SLUH

od strani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost, tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. — Dobiva se samo v lekarni na Novem trgu v Celovcu. 1470

Proda se iz proste roke nadstropna zidana

hiša

z gospodarskim poslopjem, z novo kovačnico, sadonosnik, njive in travniki, hiša pripravna za vsako obrt na lepem obljubenem kraju. — Kršnave, p. Dobroslaves (Koroško). Peter Žilbar p. d. Kandur, posestnik. 2375

Prodajalka

mešane stroke išče primernege mesta. Naslov: Stanka, Ravnikarjeva ulica št. 6, tu. 2364

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
stati sred-
stvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Proda se po ugodni ceni

dve postelji
in nočni omarici

Ravnikarjeva ulica 6. Ravnotako tudi 1 pločevinasta banja z ventilom, 1 večje ognjišče in 1 železna peč. 2365

Mostne,

živinske in druge

tehtnice

so do dob. najceneje in
najsolidnejše pri do-
mači tverdi

Ivan Rebek

stavbno in umetno ključavničarstvo v
Celju. — Ceniki na razpolago, brezplačno
1200 in franko.

Zaradi preselitve je naprodaj v Ljubljani skoraj

nova hiša

z velikim vrtom in nekaj stavbenega prostora na jako zračnem kraju. Pripravno zelo za kakega vinskega trgovca. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2336. (Znamka za odgovor.)

Ženitna ponudba!

Samostojen 40 letni gospod na deželi, blagega značaja, s pravico do penzije, išče spoznanja z gospo (gospodično), katera ima veselje do gospodinjstva in nekaj premoženja. Prijazne ponudbe z navedenim premoženjem in naslovom tekom tega meseca pod »Zagotovljena srečna bodočnost«, Inzeratni oddelek »Edinosti«, Trst. 2270

Sanatorij Elizabetišče

za notranje, kirurške in ženske bolezni (bol. postrežba sester križark).

Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmernne. V sanatoriju moderno kopališče z vsemi zdravilnim pripomočki.

Poljanska c. 16.

Telefon št. 141

Varstveno zavarovano!
Par 8 K.
50.000 parov
komisnih čevljev

primernih tudi za najtežja dela, ki so mi vsled zalasne pošiljave ostali, prodajam in razpošiljam za lastno ceno K 8- par. Ti čevlji so iz najboljšega surovega konja z močno podkovanimi podplatji, s podkovicami na peh in jermeniki. Čevlji so posebno priporočljivi za alpske dežele. Pri naročilu zadostuje mera v centimetrih ali številka. Zamena dovoljena. Razpošilja po povzetju kršćanska razpošiljalnica čevljev FRANC HUMANN, Dunaj II., Altesgasse 310 R. Od c. kr. trgovskega sodišča protokolirana tverda.

SANATORIJ EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
POKOJNISIČNA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEPTORNIK: PR. DR. FR. DERGANČ

Naprodaj je večje posestvo

njive, travniki, dva gozda. Vse okoli hiše in gosp. poslopja, v lepem kraju ob državni cesti, ter blizu železnice. Resni kupci si lahko ogledajo: Grize št. 1 pri St. Vidu na Dolenskem. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 2308. (Znamka za odgovor.) 2308

Najboljše ogrske salame,

fino, sočno šunko (gnjat), kranske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča tverda J. BUZZOLINI, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljateve od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 2587

Kdina primorska
tovarna dvokoles
"Tribuna"
Gorica, Tržaška ul.
26, prej pivovarna
Gorjup.

Velika eksportna se-
loga dvokoles, kitalnih in kmetijskih strojev, gra-
motonov, orkestrionov itd. itd. 1190
F. BATJEL
Gorica, Stalna ulica št. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Na prodaj sta:

2337

2 nova križeva pota

zaradi prostora, veliko po nižji ceni, in

1 razpelo „Corpus“

160 cm visoko, lepo izdelano, cena po dogovoru, pri Franc Tomanu, podobar in pozlata v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Visokotlačni in dvotaktni motorji na surovo

Olje od 4 do 100 HP ležeči in stoječi, kakor tudi petrolin-, bencin-, bencol-motorji in lokomobile

stoječe in ležeče od 1-40 HP. Cena gonilna moč. Ni kake fin. kont. Na tisoče motorji v obratu. Ugodni plačilni pogoji.

I. Warchalowski
Dunaj, Paulusg. 3.

1400 Ceniki in obiski odjemalcem zastoj.

GANGLIONAL
iz najboljših rastlin pripravljen čaj, ki ga z uspehom uporabljajo

kot domače sredstvo zoper živčne bolezni

Ta čaj pomiri živce, lajša bolečine, odstranja krče, tvori kri, podeljuje sladko spanje, pospešuje telesno moč in prebavo. Ganglional-čaj ne vsebuje nikakih omamljivih snovi.

Edino pristen se dobi pri c. kr. dvor. in nadvojvod. kamornem založniku

JULIJ BITTNER REICHENAU, N. A.

Cena škatljici z vpor. navodilom K 3-.-. Kjer ga ne dobite v lekarni, naročite ga proti vposlatvi K 3-.- franko po pošti.

F. K. KAISER

puškar

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Puške, samokresi, avtomatične pištole, lovske priprave, popravila.

Topič „SALUT“.

Priprave za ribištvo! Umetalni ogenj! C. kr. prodaja smodnika!

Pišite po novi cenik!

Rimske toplice

v Tržicu (Montalcene).

1665

Sezona od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejene in povečane vroče bromske in klornatrijske toplice. Jednako velika toplina 33° do 40° in naravne glinske kopelji. Analizirane od dvornega svetnika profesorja dr. E. Ludwiga ter od njega in najslavnejših zdravnikov Dunaja, Prage, Grada in Trsta najtopleje priporočene proti bolezni ischias, kroničnemu in hudemu revmatizmu v sklepih in mišicah, živčnim boleznim vsake vrste, ter kožnim in ženskim boleznim. — Pojasnila daje radevoljno

UPRAVA.

Telefon 145.

679

Tovarna za kovinsko blago in zvonolovnica
J. HILZER & KO., Dunajsko Novomesto,

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila vsake velikosti in glas. Jamstvo za določen in poln glas, najčistejšo vglavitev in najboljši material. Stejala za zvonove iz kovanega železa ali lesa. Lahkolno zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmejo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stola najboljše konstrukcije z dolgotrajnim jamstvom. Proračuni in prospekti vsak čas zastojni in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi priznana pisma.

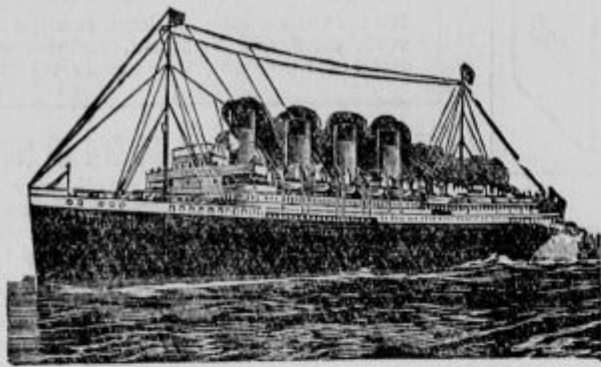
Samo 5 dni z brzoparniki francoske družbe!!

Najkrajša
vožnja iz**Havre v New York**

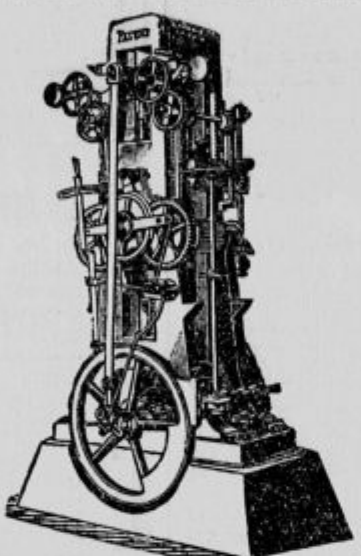
odhod iz Ljubljane vsak torek.

Vožnja iz **HAVRE V KANADO** vsaki mesec enkrat.

Vojavne vozne liste za vse razrede in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino dobiš edino pri 1929

ED. ŠMARDoblastveno potrjena po-
tovalna pisarna v

Ljubljana, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice nasproti
gostilne pri „Figovcu“.Izdaja vozne listke po vseh že-
leznicah za prirejanje zabav-
nih in romarskih vlakov. Vsa
pojasnila istotam brezplačno.Polno-jarmeniki za žage
in stroji za obdelovanje
lesa vseh vrst, posebno
patentovani brzo-jarme-
nik, jarmenik - cepilnik,
venecijan. jarmenik, eno-
stavni in dvojni.Stroji za mizarje, ko-
larje, širugarje, sodarje,
tesarje itd.Vsakovrstni stroji za
izdelovanje pohištva iz
upognjenega lesa.Stroji za lupljenje lesa.
Stroji za izdelovanje les-
ne volne.Vodne turbine največ
porabnih stopinj.Precizijski regulatorji.
Patent priglasičen.Stroji za izdelovanje
cement. sodov. Moderne
transmisije.Prevzema popolno o-
premo tovarna za celo-
kupno lesno industrijo.Najboljša priporočila
mnogo velikih in manjših
obratov v tu- in inozemlju.Tačasno v delu: tur-
binska naprava za prvo
kranj. dež. elektrarno. 2
turbini po 1600 konj. sil.

Tovarna za stroje G. TONNIES, Ljubljana. R.

Dunajska cesta št. 35. — Ustanovljeno 1847.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Popolna spalna
oprema za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oraha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalomJamči se za so-
lidno delo.Cene
konkurenčne.Zahtevajte najnovejši
katalog, kateri obsega
nad 300 modernih slik.

350 K

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanjim
vlagateljem so za poš-**5%**ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno položi-
nice poštne hranilniceZadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karel Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pok. v Ljubljani; dr. Ferdo Čekal, stolni kano-
nik v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kano-
nik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat
v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravatelj trg. šole v Ljubljani;
Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v
Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gim-
nazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač.
oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.**IVAN JAK in SIN, Ljubljana**

Dunajska cesta 15.

Dunajska cesta 15.

Kolesa

iz prvih tovarn Avstrije:

Dürkopp, Styria,3391 **Waffenrad.****Sivalni stroji**

in stroji za pletenje.

: Adlerjevi pisalni stroji : Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1. 1867.
Vezenje poučujemo brezplačno. Ceniki zastoj in franko.**Franc Ros** Ljubljana,
Sodna ulica.Podpirajte domačo
industrijo!
Stare nogovice se
ceno podpletujejo!Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, modrčke, telovnike, nogovice, ro-
kove, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.Pletilni stroj patent „Wiedermann“ je edina in najuglednejša pri-
lika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 118**ALFONZ BREZNIK**

Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdka in izposojevalnica
KLAVIRJEV IN HARMONIJEVna jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega
glasbenega orodja, strun in muzikalij.EDINI ZALOŽNIK dvornih
in komornih tvornic: Bü-
senderfer, Hüzl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Ge-
brüder Singl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss,
Holmann in Hofberg (amerik. harmoniji). 1033Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih
barvah. Ogledite si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna po-
stavna obvezna garancija. Najemnine najnižja. Zamenja najuglednejša. Uga-
ševanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fa-
brikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifi-
katov in navidezno „pofelnih“ pri kričalcih, ki se držejo govori o „dobrem
blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.Največja in
najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov**Avg. Drelse v Ljubljani**

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in pečipreproste in najfinije, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjski, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem
samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolagoBrzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vojal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Dejniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shr-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izrebranih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja
deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izrebranih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanjaUstmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. junija 1914 92,535.931 K.
31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236,633-922 —.